

Belföldi hírek

bb. 1. növekvő érdeklődés a felnőttoktatás iránt - dr. kálmán györgy minisztériumi főosztályvezető nyilatkozata

1/szö/gk/rj zs la

1974. szeptember 5.

hamarosan megkezdődik a tanév a felnőttoktatásban is, tíz- és tizezrek kezdik meg, illetve folytatják a tanulást a dolgozók iskoláiban. dr. kálmán györgy, az oktatási minisztérium általános iskolai főosztályának vezetője, szöke sándornak, az mti munkatársának adott nyilatkozatában elmondta:

- a legutóbbi összegeзések szerint a 15 éven felüli felnőtt lakosságnak még mindig több mint 50 százaléka nem szerezte meg a nyolcosztályos általános iskolai végzettséget. ez az arány természetesen településenként is szóródik, egyes falvakban a 60, külterületen, tanyákon, pusztákon pedig a 75 százalékot is eléri.

- ugyanakkor meg kell említeni, hogy 1945 óta majdnem egymillióan tanultak a dolgozók általános iskoláiban. kezdetben az eredmények igen biztatóak voltak: előfordult, hogy tanévenként a beiratkozók száma a százeret is jóval meghaladta. később nyugtalanító visszaesés következett be, az utóbbi időben azonban újból kedvezőbb eredményekről számolhatunk be. az 1972-73-as tanévben például már 60 ezres létszámmal. a dolgozók általános iskolájának minden oktatási formájában a tanulók 90 százaléka fizikai dolgozó. ebből következik, hogy mindegyik oktatási forma a munkásművelődést, az általános iskolai végzettség megszerzését, illetve az itt nyújtott alapműveltség elsajátítását segíti.

/folyt.köv./ 1 ezer felnőtt tanult, szemben a korábbi 20-21

10

bb. 1. / növekvő érdeklődés... 1. folyt./rj

az egyik legalapvetőbb feladat a felnőttoktatás tartalmi és szervezeti korszerűsítése volt, és ennek máris kézzel fogható nyomai vannak. a dolgozók iskolái ugyanazt az iskolai végzettséget, képesítést adják, mint a rendes korúak iskolái, de ezt a végzettséget, képesítést, ahol csak lehet, a dolgozók életkorának, munkakörülményeinek, élettapasztalatainak megfelelő ismeretanyaggal, módszerek alkalmazásával igyekszünk teljesebbé tenni.

a dolgozók iskoláiban is sor került a tananyagcsökkentésre. a dolgozók általános iskolájának hagyományos, tízhónapos szorgalmi idővel működő esti és levelező tagozata mellett már működnek az új, öthónapos szorgalmi idejű, 160 órás tagozatok is. ez az új forma szervezetenként és tartalmilag egybeépíthető a szakmunkásképzéssel és a szakmunkások továbbképzésével. nagy eredmény, hogy a munkástovábbképzésnek ez az új formája, amely a szakmai továbbképzést szerencsésen ötvözte az általános iskolai műveltség megszerzésével - máris megháromszorozta a korábbi létszámot.

korábban viszonylag kevesen éltek azzal a lehetőséggel, hogy az általános iskola elvégezhető egyéni, magántanulás formájában is. most már ezen a területen is jelentős az előrelépés: évenként körülbelül két és félezren jelentkeznek osztályozó vizsgára, annak eredményeként, hogy önmaguk felkészültek a tananyagból. a művelődési házak a különböző kulturális centrumok több helyen szerveznek az ilyen tanulók számára konzultációkat. beváltak a munkások élet- és munkakörülményeihez közvetlenül alkalmazkodó oktatási formák, közöttük az üzemekbe kihelyezett tanfolyamok. természeteszerű, hogy azok a pedagógusok, akik itt oktatnak, közvetlenül figyelembe vehetik a felnőtt tanítványaikra ható és egyáltalán nem lebecsülendő tényezőket.

- a felnőttoktatás tartalmi és szervezeti korszerűsítésén kívül szükséges és fontos, hogy ösztönözzük a munkásokat: éljenek a tanulási lehetőségekkel. a munka melletti tanulás azonban egyáltalán nem könnyű, akik vállalkoznak rá, azokat határozottan segíteni kell. mindenképp a különböző jogszabályokban számukra biztosított kedvezmények megadásával, sőt: az arra érdemeseket ennél többel is. a napi munkaerőgondokkal küszködő gazdasági vezetőknek be kell látniuk, hogy a tanuló munkások segítése a munkaerő szerzésének és megtartásának legfontosabb és legeredményesebb eszközei közé tartozik. tanulni sohasem késő - ennek igényét, szükségességét kell fölébreszteni magukban a munkásokban, a parasztokban, és ennek lehetőségeit kell megteremteni számukra olyan munkahelyi intézkedésekkel is, amelyek szinte már természetszerűleg élesztik a tanulási kedvet. /mti/

- 2 -

bb. 2. festménykölcsonzó zebegényben

vid/gö/gné/rj ká hgy

1974. szeptember 5.

a zebegényi szőnyi istván emlékmúzeum baráti köre egyedülálló vállalkozást hívott életre. festménykölcsonzót létesítettek azzal a céllal, hogy elősegítsék a képzőművészeti ízlés fejlesztését. az első tárlaton tíz művész, köztük hincz gyula, daniel kornél, mizser pál, paál mihály és cs. nagy andrás 26 alkotását állították ki, amelyeket meghatározott időre tanácsai és üzemi művelődési házak, ifjúsági klubok, iskolák kölcsön vehetnek. a kiállított művek kölcsönzését szeptember 7-én kezdik meg. a kölcsönzés díja havi 10 forint. a baráti kör tervezi, hogy később magánosoknak is kölcsönöznek képzőművészeti alkotásokat zebegényből. /mti/

-.-

bb. 3. vapcarov, ronsard, Lampedusa művek a mikrofon előtt - a rádió őszi terveiről

i/nn/sza/rj zs la

1974. szeptember 5.

- őszi terveinkben sok olyan műsor szerepel amely a baráti szocialista országok irodalmát ismerteti meg, mutatja be - mondta rothlik sándor, a rádió irodalmi osztályának megbízott vezetője az mti munkatársának. a bolgár nemzet felszabadulási évfordulója alkalmából a szocialista költészet nagyjait ismertető sorozatban 50 perces adás szólaltatja meg vapcarov költeményeit. ljuben dilov a nádas című regényét daniel ferenc rendezésében sugározzák dramatizált formában. mintegy egyórás bolgár irodalmi est vonultatja fel a baráti ország prózatermésének legjavát. az ndk nemzeti évfordulója tiszteletére közvetítik a szikrából pattant ki a láng című összeállítást a 30-as évek német irodalmáról. ebben egyebek közt brecht, becher, gábor andor, tucholsky, seghers, egon erwin kisch művei hangzanak el.

külön összeállítással idézi a rádió a hallgatók elé ariosto költői alakját születésének 500. évfordulója alkalmából. egy másik válogatás ronsard születésének 350. évfordulóját köszönti. megemlékeznek ezen kívül a neves lengyel költő julian tuwin születésének 80. évfordulójáról is.

/folyt.köv./ az összeállítást juhász péter készítette.
19.30 rj - 3 -

1/b

bb. 3. / vapcarov... 1. folyt./rj

a világirodalmi rovat gondozásában kerül a mikrofon elé Lampedusa a párdúc című regényének adaptációja. magyar utazók a nagyvilágban címmel készül sorozat, amely a határainkon kívül megfordult írók, tudósok műveiből válogat. elsőként egy -egyórás összeállítás regény antal élményeit ismerteti. a következő rész szépsi csombor mártón utibeszámolóját szólaltatja meg. /mti/

--

bb. 4. új erdők a bakonyi kősvatagban

vid/ká/rj hgy

1974. szeptember 5.

fásítják a bakony déli vonulatának a veszprém várpalota közötti dolomit fennsíknek csodált területeit. a múlt században még ezt a vidéket is összefüggő erdők borították. a gazdag faállományt az akkori tervszerűtlen fakitermelés pusztította ki, s ezzel utat nyitottak a bakony magasabb vidékeiről a balaton medencéje felé tartó erős északi szeleknek és a csapadék okozta erózióknak.

a kietlen „kősvatagot”, most a környezetvédelmi program részeként 10 év alatt mintegy 25 millió forintos költséggel újból fásítják. a nagyszabású erdészeti feladat tervezésére a mém pályázatot írt ki. a beküldött munkák közül schneider ferenc balatonfüredi erdőmérnök és munkatársai tervét jutalmazták első díjjal. a veszprém megyei erdőrendezőség munkatársai az érintett gazdaságokkal és vállalatokkal együtt már felmérték a területet. a talajtani vizsgálatokat pedig a soproni erdőmérnöki és faipari egyetem szakembereire bízták.

a nagyszabású program megvalósításával veszprém, várpalota, pént, balatonfüzdi és peremarton környékén mintegy 1200 hektár csaknem teljesen összefüggő erdőséget hoznak létre. /mti/

--

- 4 -

bb. 5. a lengyel tévé estje a magyar televízióban

1/nn/mm/rj zs la

1974. szeptember 5.

a televízió az idén is megrendezi a lengyel televízió estjét. szeptember 13-án sugározzák a színes összeállítást, amely sokoldalúan mutatja be a lengyel nép országépítő munkájának eredményeit, művészeti, kulturális életét. a program könnyűzenei összeállításokkal kezdődik, majd a varsói történet című rövidfilmet vetítik, amely régi dokumentum-felvételekkel veti össze a mai lengyel főváros arculatát. a gdanski vásár című film jó szórakozást ígér. a mai lengyelország című produkció a fel szabadulás óta eltelt három évtized eredményeiről szól.

eredeti dokumentumok, hiteles visszaemlékezések, feljegyzések alapján, színészek közreműködésével rekonstruálja a háborús bűnösök perét, a nürnbergi epilógus című tv-film főszerepben a. lapickival, a nálunk is jól ismert színésszel. a lengyel est a „chopin-étüdök”, című összeállítással zárul, amelyben neves művészek szólaltatják meg a klasszikus zeneszerző alkotásait. /mti/

--

bb. 6. „otthon”, kiállítás az őszi bnv-n

1/kf/mm/rj sl hgy

1974. szeptember 5.

megkezdtek a hálószobák, a lakószobák kialakítását, berendezését a budapesti nemzetközi vásár a/pavilonjában, készül az „otthon,75”, kiállítás.

a belkereskedelmi minisztérium és a könnyűipari minisztérium kilencedszer rendezi meg a népszerű lakberendezési bemutatót. az idén első ízben a fogyasztási cikkek őszi nemzetközi vásáranak szerves részeként. a bnv legnagyobb, a/pavilonjában mintegy 6 ezer-7 ezer négyzetméter területen mutatják be 40-50 hazai állami vállalat és szövetkezet gyártmányait, jugoszláv, lengyel, olasz, osztrák és szovjet butorszállítók termékeit. a lakásberendezési tárgyak mellett ott lesznek a butor díszítő elemek, a lakásfelszerelési és épületgépészeti cikkek, s ugyan csak először a butorral együtt a lakástextil, az üveg-kristály és a lakásvilágítás kellékei, tehát együtt mindaz, ami a korszerű, kényelmes otthon megteremtéséhez kell.

/folyt.köv./

- 5 -

bb. 6. /,,otthon,,... 1. folyt./rj

az ,,otthon,,-bemutató a hagyományoknak megfelelően teljes áttekintést ad hazai bútortermékek kínálatáról, a sorozatba vett termékeken kívül a jövő évre tervezett újdonságokról, amelyeket éppen a vásárlatók véleménye, észrevétele, kívánsága alapján kezdenek majd gyártani, árúsítani. a szobaberendezések egy részét szokás szerint boxokban, kompletten a lakáskiegészítő cikkekkel, a diszítőelemekkel együtt mutatják be, újdonságként azonban egy-egy gyártmánycsalád elemeit külön-külön, s a belőlük javasolt variációkat is megtekintheti a közönség. a lakberendezési kiállítás helyet kapnak az irodaberendezések, köztük elsősorban a számítástechnika alkalmazásához szükséges hasznos butorok. az otthon,75-ön változatlanul működik majd a lakberendezési tanácsadószolgálat, de ott lesz a javszerelő, amely a butorgaranciával kapcsolatos kérdésekre ad felvilágosítást-, valamint a temaforg, amely a lakástextiliák ,,házi gyártáshoz,, ad utmutatást a közönségnek.

az őszi bnv jellegéből adódóan az otthon-kiállításon sem árúsítás, sem rendelésfelvétel nem lesz. a nagyszabású áru-bemutatót a butorkereskedelem érdemi tárgyalásokra használja fel, egyebek között arra, hogy a külföldi partnerekkel megállapodják az 1975. évi szállításokban. a butorexportőr, az artex, külföldi partnereit is meghívta a kiállításra; különösen a szövetkezesi bútortermékeiből származó helyszíni üzletkötések-re. az őszi bnv-n, az otthon kiállításon szeptember 18-án tartják a bútortermék napot, amikor a könnyűipar és a belkereskedelem illetékes vezetői, a lengyobb termelők és vásárlók képviselői találkoznak, tárgyalnak. /mti/

--

bb. 7. széleskörű oktatási program a csepel autógyárban
vid/gö/gné/rj ká hgy 1974. szeptember 5.

pécs megye egyik üzemóriásában, a csepel autógyárban összeállították az idei oktatási év programját. az októberben kezdődő foglalkozások gazdag választékot kínálnak a tanulni vágyó, a szabad idejüket hasznosan eltölteni akaró dolgozóknak. a hallgatók létszámát tekintve várhatóan a szakszervezeti politikai oktatás sorozatai lesznek a legnépesebbek. az idén ötféle tanfolyamon kaphatnak tájékoztatást az érdeklődők, többek között olyan időszerű kérdésekről, mint az érdekvédelem, a munkahelyi demokrácia. a nők részére külön politikai akadémiát indítanak.

/folyt.köv./

1/b

- 6 -

bb. 7. / széleskörű... 1. folyt./rj

az oktatási programot szakmai, művészeti tanfolyamok, akadémiák, előadásorozatok, különféle foglalkozások egészítik ki. az ifjúsági akadémia egyik sorozata például a történelmi emlékeink megismertetését tűzi célul. a földrajzi akadémia a hazai és külföldi kirándulások, utazások tervezéséhez ad majd hasznos utmutatást. a tanfolyamok sorát ,,praktikus,, foglalkozások, mint a szabás-varrás, gyors- és gépirás, nyelvtanulás, zenetanfolyam, balett-oktatás teszi változatosabbá. az idei oktatási évben a megrendezendő huszféle előadásorozatra és más programra több-ezer résztvevőt várnak. /mti/

--

bb. 8. az év első felében : több mint 3 millió vendég a budapesti strandokon - fürdőstatisztika

i/gy/s/rj zs la

1974. szeptember 5.

elkészült a budapesti fürdőigazgatóság első félévi mérlege. eszerint a fővárosi fürdőket, strandokat hat hónap alatt 3 millió 374 ezren keresték fel, 56 ezerrel többen, mint az elmúlt év azonos időszakában.

a télen-nyáron nyitva tartó fürdők látogatói több mint 1 millió alkalommal vettek igénybe különböző szakszolgáltatásokat. az idei nyáron 300 ezer lábápolásra, 650 ezer masszázusra fizettek be a vendégek, a fürdők orvosi szolgáltatásait - köztük a sós kamrákat, a kvarc-, a rövidhullám- és az ultrahangos kezeléseket - 31 ezren keresték föl. az uszásokban 11 ezren vettek részt.

mint a fürdőigazgatóság illetékesei elmondották, a strandok, fürdők fenntartására, tatarozására eddig több mint 20 millió forintot fordítottak. nagyszabású rekonstrukciós munkákat végeztek a széchenyi és a rudas fürdőben. a széchenyi-ben rendbehozták a férfi gőzosztályt, felújították a zuhanyozót. a rudas fürdőben a kórházi osztályt korszerűsítették. /folyt.köv./

1/b

- 7 -

bb. 8. / az év első felében... 1. folyt./rj

hamarosan új gyógyfürdővel is gyarapodik a főváros. ujbudapest jó ütemben halad az ujbudapesti gyógyfürdő- és uszoda építése. a 21. számú állami építőipari vállalat és az alvállalkozók jelenleg már a belső építési és burkoló munkákat végzik. az ujbudapesti gyógyfürdőben több fedett csarnok várja majd a vendégeket: az egyik uszodaszárnyban 25 méteres felnőtt és 10 méteres tanmedencét alakítottak ki. ezekhez 200 személyes öltöző tartozik. a gőzfürdőben három medencét építettek, és egyidejűleg 80 személy foglalhatja el az öltöző részét. a modern létesítményben 16 kádfürdőt; a fizioterápiás gyógykezelési részlegben naponta 100 ember kezelésére alkalmas kabinsort alakítottak ki. a tetőterazon a gyerekeknek lubickoló medencét és napozó teret hoztak létre. ujbudapestre hat kilométeres távvezetéken érkezik majd a széchenyi fürdő forrásának 72 celsius fokos termálvize. a gyógyulásra, testmozgásra egyaránt alkalmas fedett fürdő átadási határideje november 7-e. /mti/

--

bb. 9. szeptemberben: „vendégül lát borsod”,

vid/ká/rj hgy

1974. szeptember 5.

a borsod megyei tanács kereskedelmi osztálya valamint más intézmények és vállalatok az idén nyolcadik alkalommal rendezik meg a „vendégül lát borsod”, eseménysorozatát szeptember 19-től október 6-ig. hat tanácsi vállalaton kívül tizenhat általános fogyasztási szövetkezet és több mint tíz nagykereskedelmi vállalat vesz részt a programban. bemutatja termékeit többek között a miskolci hűtőház, a borsodi sörgyár, a tokaj-hegyaljai állami gazdasági borkombinát. a rendezvény nemzetközi jellegét a sajátos vacsoraesteket rendező, valamint a hidegkonyhai és cukrászati bemutatókon résztvevő szlovák, osztrák, bolgár és lengyel vendégszakácsok közreműködése adja meg. /mti/

--

- 8 -

1b

bb.10. Lázár György beszéde

sl/rj la

1974. szeptember 5.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk annak a megnyitó beszédnek némileg rövidített szövegét, amelyet Lázár György a magyar-szovjet tudományos-műszaki együttműködés 25. évfordulója alkalmából rendezendő ünnepi ülésen csütörtök délelőtt a parlament kongresszusi termében mond el. a beszéd feloldásig

e m b a r g ó s.

x x x

Lázár György, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a magyar népköztársaság kormánya nevében köszöntötte az ünnepi ülés résztvevőit, majd a következőket mondotta:

- az az államközi egyezmény, amelynek negyedszázados jubileumára emlékezünk ma, a hazánk és a szovjetunió közötti politikai, gazdasági, katonai és kulturális szerződések sorozatának egyik kiemelkedő láncszeme. olyan egyezmény ez, amely nélkül a magyar nép a szocializmus építésében nem érhetne volna el azokat a kiemelkedő sikereket, amelyekre joggal büszke. e dokumentum alapján olyan gazdasági, tudományos és műszaki együttműködés bontakozhatott ki országaink között, amely a szocialista építőmunkában mindkét nép hasznára vált.

- a felszabadulás utáni magyar-szovjet együttműködés első lépéseit ma már a történelem tényei között tartják számon. minden magyar falu és város felszabadulásának első pillanatától kezdve érezte a szovjetunió hathatós segítségét az élet újrakezdéséhez, az ország újjáépítéséhez, szocialista felemelkedéséhez. az egykori filmhíradó megemlékezésül most újra műsorra tűzött képsorai érzékletesen ábrázolják, hogy a legfejlettebb szovjet műszaki segítség, a szovjet tudomány kiemelkedő eredményeinek hasznosítása milyen lendítő ereje szocialista alkotó munkáknak. e képsorokban újra láthatjuk, amint szovjet katonai szakemberek résztvesznek a budapesti üzemek munkába állításában, amint átgördülnek a határon az anyagokkal, alkatrészekkel teli első vasuti szerelvények, amint szovjet katonák segítenek építeni a háború sújtotta főváros első állandó hidját, itt, a parlament mellett, amint szovjet tervezők tanácsot adnak a metro tervezéséhez, dunaujváros felépítéséhez, korszerű gyáraink létrehozásához. és láthatjuk azt a vasuti szerelvényt is elindulni, amelyen - első alkalommal 1947-ben - 500 magyar fiatal utazott a szovjetunióba tanulni. a szovjetunió óriási segítséget adott és ad ma is a fiatal magyar műszaki értelmiség és tudósgárda kiképzéséhez. /folyt.köv./

- 9 -

1b

bb. 10. / Lázár... 1. folyt./rj

- a mai ünnepség mintegy nyitánya annak az ünnepség-sorozatnak, amellyel népünk felszabadulásunk 30. évfordulóját kívánja korszakos, történelmi jelentőségéhez méltó módon megünnepelni. ebben a hónapban lesz 30 esztendeje, hogy az első felszabadító szovjet katona magyar földre lépett. mindaz, ami 1944 szeptember 23 után következett, ennek a hősi tettek egyenes eredménye.

- közös eszménk, a marxizmus-leninizmus, közös célunk, a szocializmus és a kommunizmus felépítése eleve meghatározta, hogy a 250 milliós szovjet népben találjuk meg azt az erőt, amelynek segítségével hazánkat az elmaradott agrár országok sorából - történelmileg rendkívül rövid idő alatt - korszerű mezőgazdasággal rendelkező ipari országgá fejlesztettük.

az eltelt 25 év eredményei bizonyítják, hogy a két ország kölcsönös segítségén nyugvó megállapodás, a szocialista internacionalizmusnak ez a nagyszerű megnyilvánulása eredményesen szolgálta népeink felemelkedését, társadalmi és gazdasági fejlődését. közös erőfeszítéseink további összehangolása, az együttműködés további szélesítése minden téren felmérhetetlen lehetőségeket biztosít sokoldalú fejlődésünkhöz, jól példázza a szocialista országok együttműködését, jól szolgálja a béke és a haladás ügyét.

- dolgozó népünk pártunk x. kongresszusa határozatainak megvalósításán, negyedik ötéves tervünk végrehajtásán munkálkodik. készülünk a párt xi. kongresszusára. s a tervezők számítógépein,

asztalain már születőben van a népgazdaság további fejlődését biztosító ötödik ötéves tervünk. mindannyiunknak erőt ad, valamennyiünket megnyugtat az a tudat, hogy csakugy, mint az építőmunkában, az újabb tervek készítése idején is állandóan magunk mellett tudhatjuk a szovjet népet, számíthatunk önzetlen, testvéri segítségére. /mti/

--

- 10 -

bb. 11. huszár istván beszéde

1/sb/gg/rj sl la

1974. szeptember 5.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk huszár istvánnak a magyar-szovjet tudományos-műszaki együttműködés 25. évfordulója alkalmából rendezendő ünnepi ülésen csütörtök délelőtt a parlament kongresszusi termében elhangzó beszéde rövidített szövegét. a beszéd

f e l o l d á s i g e m b a r g ó s !

x x x

huszár istván emlékeztetett arra, hogy még a kgst megalakításának évében, 1949 nyarán írta alá a magyar és a szovjet kormány a két ország közös munkáját segítő tudományos-műszaki együttműködési egyezményt, amely a szovjet tudományos ismeretek és termelési tapasztalatok gazdag tárházát nyitotta meg előttünk és biztos alapot adott a fiatal népi demokratikus ország nagyszabású terveinek megvalósításához. kezdetben a meglévő tudományos ismeretek és műszaki eredmények, tervek, kutatási módszerek átadása és gyors meghonosítása volt az együttműködés fő formája. az egyezmény keretében az aláírás óta több mint 3000 műszaki dokumentációt kaptunk a szovjetuniótól, s Magyarország mintegy 1800 műszaki leírást adott visonzásként. ugyancsak kezdettől fogva érvényesült az együttműködés másik hatékony formája, a szakemberek cseréje, kölcsönös látogatása. napjainkig több tízezer magyar szakember, ipari, építőipari szakmunkás, mérnök, kutató, növénytermesztő és állattenyésztő vett részt szovjetunióbeli tanulmányuton, és sokezer szovjet szakember szerzett személyes szakmai tapasztalatokat korszerű magyar technikai megoldásokról.

a szovjetunió rendkívül sok segítséget nyújtott hazánk szocialista nagyiparának megteremtéséhez. e támogatással Magyarország mentesült a szellemi kapacitását meghaladó sok időt és pénzt rabló kutatási, fejlesztési munkától. a berendezéseket, a tapasztalatokat készen kapta a szovjetuniótól, s így rövid idő alatt rendkívül gyorsan növelhette számos iparág technikai, műszaki színvonalát.

/folyt.köv./

- 11 -

bb. 11. /huszár... 1. folyt./rj

a magyar nép életkörülményeit közvetlenül javító legnagyobb létesítmények megteremtésében is közreműködött a szovjetunió. az építésügyi és városfejlesztési minisztérium vállalatainak kivitelezésében épülő lakásoknak majdnem a felét a szovjetuniótól vásárolt házigyárak adják, évente jelenleg 14-15 ezer lakást. budapest közlekedésében létfontosságú a metró, amelynek építéséhez és üzembe helyezéséhez a legfontosabb gépeket, szerelvényeket, a forgalomirányítás technikáját, és sokféle egyéb tudományos és technikai eredményt ugyancsak a szovjetunió biztosította rendelkezésünkre.

az együttműködésben az ötvenes évek második felétől mindinkább előtérbe került a közös kutatás, a kooperáció, a tudományos és műszaki ismeretek közös gyarapítása, amely lehetővé teszi, hogy az erőfeszítések egyesítésével lépést tartjunk a világméretű tudományos-technikai forradalommal. a közös kutató-fejlesztő munka módot nyújt a szakosodásra, a kutatások fordítható anyagi, szellemi erőik legjobb hatáshoz való összpontosítására. ezeket az előnyöket érvényesítettük a magyar-szovjet kétoldalu kapcsolatokban és a kgst országok közötti sokoldalú együttműködésben is.

a magyar és a szovjet intézetek és vállalatok között kialakult kutatói-fejlesztői munkában számos, nemzetközileg is kiemelkedő találmány született, s a közös alkotást megtestesítő gép, berendezés, vagy műszer gyártására egy-egy magyar vagy szovjet gyár szakosodott. az első sikerek közé tartozik a „barátság”, a „druzsba”, rádiórelé-hálózat kifejlesztése, amelynek korszerű nagyteljesítményű berendezéseit a magyar ipar készíti és szállítja a szovjetunióknak. a két ország kutatói közösen dolgoztak ki új, kombinált levegőkondenzátor berendezést a hő- és atomerőművekhez, szoros együttműködésben hoztak létre korszerű gépsorokat az élelmiszeriparban, a kábelgyártásban, a lámpagyártásban és még számos iparágban.

a kétoldalu tudományos-műszaki együttműködés eredményei, a mezőgazdaságban is kiemelkedők. a nagyhozamu szovjet buzafajták meghonosítása is jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy kenyérgabona-termelésünk 1960 évi 16 mázsa hektáronkénti átlaghozama több mint kétszeresére emelkedjen. a kenyérgabona termőterületünk 80-85 százalékán szovjet buzafajtákat vetünk; bezosztájt, avrorát, kavkázit. jelenleg közös kutatómunkát végzünk a hibrid-buza létrehozására, a kukorica fehérjetartalmának növelésére, a különböző mezőgazdasági termények komplex gépesítésének fejlesztésére. számottevő a szovjetunió segítsége a foszfor- és kálium-műtrágya igényeink fedezésében, s jellemző az együttműködésre, hogy a magyar mezőgazdaság traktorállományának 40, kombájn-parkjának 90 százaléka szovjet gyártmányú gép.

/folyt.köv./

1b

bb. 11. / huszár... 2. folyt./rj

gyümölcsöző kapcsolatok bontakoztak ki a két ország akadémiai tudományos intézetei között. jelenleg a természettudományok és a társadalomtudományok körében több mint 80 témában folytatnak közös kutatómunkát. ebben az együttműködésben most már magasán fejlett formák alakultak ki, s így egy-egy célprogram végrehajtására, vagy egyetlen tudományterület állandó kutatására jól felszerelt, hatalmas nemzetközi laboratóriumban összpontosul a nemzeti kutatógárdák színe-java. e fontos nemzetközi kutatóbázisok sorát a dubnai atomfizikai kutatóintézet nyitotta meg 1956-ban.

a széleskörű tudományos programok kialakítását segítette az oktatásban és általában a szakemberképzésben létrejött hatékony együttműködés. a jelenleg dolgozó, alkotó magyar értelmiségből több mint háromezren a szovjetunióban kapták diplomájukat, vagy ott szereztek tudományos fokozatot, csaknem 700 szovjet szakember pedig a magyar egyetemeken és főiskolákon végzett. az atomenergia békés felhasználását szolgáló tudományt teljes egészében a szovjetunióban tanulta a magyar tudósgárda. az izotóp-technikához, a korszerű vegyiparhoz, a számítástechnikához, a félvezető-iparhoz, az alumínium-kohásathoz szükséges alapvető ismeretek nagy részét is a szovjetunióban sajátíthatták el tudósaink, kutatóink. így már nagyon nehéz áttekinteni, hány ponton érintkezik a magyar és a szovjet tudósok, mérnökök kutatómunkája. a negyedik ötéves tervben 350-400 nagyobb kutatási és fejlesztési témán dolgoznak együtt a különböző szakterületeken. a következő ötéves tervidőszak kutatási programjainak egyeztetésekor pedig már eddig is mintegy 150 újabb téma közös kidolgozásának gondolata merült fel.

a 25 éves együttműködés nagyon jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy a magyar népgazdaság óriási anyagi és szellemi értékeket fordíthatott a szocialista ipar és mezőgazdaság fejlesztésére. hazánk nemzeti jövedelme ebben a negyedszázadban négy és félszeresére, az ipar termelése csaknem nyolcszorosára emelkedett. az ipar a gazdaság vezető ágazata lett: új iparágak alakultak és megsokszorozódott a kibocsátott termékek választéka. így a magyar népgazdaság már nemcsak egyszerűen több alkalmat kínál a nemzetközi együttműködésre, hanem további fejlődése már szinte elképzelhetetlen a nemzetközi munkamegosztásba való aktívabb bekapcsolódás nélkül.

/folyt.köv./

1b

t

bb. 12. / huszár... 3. folyt./rj

az általános technikai és tudományos haladás, a szocialista gazdasági közösség országaiban megteremtett fejlett gyárpar, a szocializmus, a kommunizmus építésének közös és időszerű feladatai alapján a nemzetközi munkamegosztás tervszerű fejlesztése lett a szocialista országok fejlődésének alapvető feltétele. ezt a feladatot foglalja össze és irányozza elő hosszabb távra a kgst xxv. ülésén 1971-ben elfogadott integrációs komplex program.

a szovjetunió kommunista pártjának xxiv. kongresszusa és az mszmp x. kongresszusa egyaránt hangsúlyozta e folyamat rendkívüli jelentőségét a szocialista világrendszer további fejlődésében, amikor a nemzetközi munkamegosztásban rejlő valamennyi előny maximális kihasználására hívta fel a figyelmet. ennek jegyében egyeztetik már a hosszabb távot felölelő terveket, s ezt a munkát teszik hatékonyabbá a tagországok közötti gazdaságpolitikai konzultációk.

sokszor úgy tűnik, hogy általában egyszerűbb, könnyebb a kölcsönös előnyök egyeztetése a kétoldalu kapcsolatokban. nagyon sok példa mutatja azonban, hogy a kétoldalu együttműködési kapcsolatok az érdekek egyeztetésével sokoldaluvá váltak. többek között az utóbbi években így kapcsolódott be több szocialista ország is a magyar és a szovjet intézetek közös planetáris geofizikai és félvezető kutatásaiba. az agromas magyar-bolgár közös társaság is kibővült a szovjetunió és az ndk csatlakozásával. a két- és sokoldalú kapcsolatok rendszere tehát egymást kiegészítve, egymásra épülve szövök át a kgst-országok közös munkáját. a komplex programban egyeztetett kutatási tervek végrehajtására, a nemzetközi munka operatív irányítására több mint 40 koordinációs központ alakult, s támogatásukkal máris számottevően kiszélesedett a műszaki-tudományos együttműködés és főként gyors ütemben bővültek a közvetlen kapcsolatok.

/foytköv./

1b

- 14 -

bb. 12. / huszár... 4. folyt./rj

a komplex program céljai valósulnak meg a magyar-szovjet kétoldalu kapcsolatokban is, a kétoldalu integrációs folyamat menetében. most fontos feladat, hogy ez az együttműködés a kutatásban és a műszaki fejlesztésben az eddiginél is hatékonyabban szolgálja a következő tervidőszaknak országaink között egyeztetett gazdaságfejlesztési törekvéseit.

huszár istván rámutatott arra, hogy a kétoldalu együttműködés jelentős állomása volt 1964-ben a magyar-szovjet gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési kormányközi bizottság létrehozása, s most ünnepeljük egyuttal e kormány szintű szervezet megalakításának 10 éves jubileumát is. az évforduló alkalmából áttekintette a magyar-szovjet gazdasági kapcsolatokat, amelyeknek dinamikus fejlődéséhez jelentősen hozzájárultak a tudományos és a műszaki együttműködés eredményei. a magyar-szovjet áruforgalom csaknem huszszorosára növekedett, az idén ugyanis már meghaladja a kétmilliárd rubelt, s 1949-ben 120 millió rubel volt. a dinamikus növekedést mutatja, hogy az utóbbi hét évben megduplázódott a forgalom. magyarország a szovjetunió kereskedelmi partnerei között az ötödik, s megelőz sok, hazánknál lényegesen nagyobb és fejlettebb államot. néhány termékünk még ennél is előkelőbb helyen áll a szovjet importlistán. autóbuszokból magyarország a szovjetunió legnagyobb szállítója. híradástechnikai, elektronotechnikai, vákuumtechnikai berendezésekkel és élelmiszeripari gépekkel a második-harmadik helyet foglaljuk el a szovjet ipar szállítóinak sorában. több száz korszerű, komplett magyar vegyi és élelmiszeripari üzemegység dolgozik a szovjetunióban, s így a minőségben és a műszaki színvonalban kiemelkedő magyar termékek - ha szerény mértékben is - de hozzájárultak a szovjet népgazdaság műszaki fejlődéséhez, gyarapítják a korszerű szovjet ipar és közlekedés eszköztárát.

a kétoldalu kapcsolatok keretében vált lehetővé, hogy a magyar ipar átlépje azokat a korlátokat, amelyeket a viszonylagos nyersanyag-szegénység és az aránylag szűk piac állított országunk fejlődése elé. nyersanyag-importunknak ugyanis több mint 40 százalékát, energia- és energiahordozó importunk döntő részét kapjuk a szovjetunióból, s a hosszulejratu államközi egyezmények alapján ez a segítség nagy mértékben csökkenti a világpiac konjunkturális változásainak magyarországi hatásait. ugyanakkor a szovjet ipar a magyar gazdaság legfőbb gépellátója, s nemcsak a termelőeszközök és komplett ipari üzemek, járművek és munkagépek szállításában első hanem vezető helyen áll az ipari fogyasztási cikkek magyar importjában is.

/foyt.köv./

1b

- 15 -

bb. 12. / huszár...5. folyt./rj

a kétoldalu gazdasági kapcsolatok dinamikus fejlődésében rendkívül jelentősek a külön szakosítási és kooperációs egyezmények. az alumíniumtermelésben létrejött magyar-szovjet kooperáció lehetővé tette, hogy a legésszerűbb és népünket legjobban gyarapító módon gazdálkodhassunk a magyar ezüsttel, s az egy lakosra jutó alumínium felhasználás tekintetében már utolértük a legfejlettebb ipari országokat. a nagyszabású gépkocsiiipari kooperáció keretében az ikarus tíz év alatt csaknem huszszorosára növelhette az autóbusz-termelést. a zsiguli-program pedig módot nyújt, hogy mindjobban kielégíthessük a gyorsan növekvő hazai gépkocsi keresletet. a magyar-szovjet olefin-megállapodás alapján mindkét ország olcsóbb végtermékhez jut, mintha csak saját szükségletére hozott volna létre kisebb termelési kapacitásokat. a hosszulejárati, államközi egyezmények szerint kialakított termelési együttműködés tehát szilárd alapot nyújt egy-egy ágazat fejlesztéséhez és hatékonyan szolgálja az anyagi és szellemi erők koncentrációját. ezekben

nagyszabású termelési kooperációkban a tudományos és a termelési együttműködés már nem választható ketté, egyetlen folyamattá olvadt a kutatás és a termelés, a tudomány közvetlen termelőerővé vált. ez a változás jellemzi a kgst országok közötti szocialista integrációs folyamatot is. a gyártásszakosítási programok, termelési kooperációk rendszerében a gazdasági döntések és cselekedetek a korábbinál nagyobb felelősséget rónak a vállalatokra. a gazdálkodást, a vállalati és az ágazati fejlesztést ebben az összefüggésben kell vizsgálni és egy pillanatra sem szabad elhanyagolni két dolgot, a minőség és a termékek műszaki színvonalának állandó javítását.

huszár istván elmondotta, hogy a kétoldalu terv-konzultációk alapján most már kibontakoznak a magyar-szovjet gazdasági és műszaki-tudományos együttműködés legközelebbi jövőjének, az 1976-80-as tervidőszaknak, sőt az 1990-ig terjedő időszaknak fő irányai is. így a szovjetunió fedezi kőolajszükségletünk nagy részét, s ezenkívül 1980-ban már 3.8 milliárd köbméter földgázt is kapunk. nem kevésbé fontos, hogy növekvő villamosenergia-szükségletünket is biztosítja a szovjetunió. ugyanakkor eldőlt már az is, hogy 1980-ig 2.5 millió tonnára növeli - fémtartalomban a vasérc szállítást, s így szükségletünket teljes mértékben fedezzük. tisztázzuk az együttműködés lehetőségeit a legnagyobb gépipari üzemekre vonatkozóan, a gépipar, vegyipar minden fontos ágában, a feldolgozó ipar csaknem valamennyi területén. ez a munka tehát feltárja és megalapozza a két ország közötti gazdasági kapcsolatok fejlődésének távlatait és szilárd alapot nyújt ahhoz, hogy a magyar-szovjet műszaki-tudományos kapcsolatok továbbra is töretlenül bővüljenek és hazánk egész fejlődésének szilárd pilléréül szolgáljanak. /mti/

..

- 16 -

bb. 12. v.a.kirillin beszéde

t sl/pá/e la

1974. szeptember 5.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk annak a beszédnek a rövidített szövegét, amelyet v. a. kirillin, a szovjetunió minisztertanácsának elnökhelyettese a magyar-szovjet tudományos-műszaki együttműködés 25. évfordulója alkalmából a parlament kongresszusi termében csütörtökön rendezendő ünnepi ülésen mond el. a beszéd feloldásig

e m b a r g ó s !

x x x

v.a. kirillin bevezetőül rámutatott, hogy a 25 évvel ezelőtt aláírt megállapodás a proletár internacionalizmus elvein alapul és a két nép barátságának erősítését szolgálja. e megállapodás tette lehetővé, hogy széles körben kibontakozzék a tudományos-műszaki és termelési tapasztalatok cseréje, hogy a két ország tudósai, szakemberei egyesítsék erőiket a tudomány és a technika legfontosabb problémáinak megoldására. ez az együttműködés mind szélesebb körre terjed ki, éreztetni hatását a szines-fém-kohászatban, a vegyiparban és a híradástechnikában ugyanugy, mint az energetikában, a mezőgazdaságban, az építőiparban vagy a könnyűiparban. közös kutatómunkával oldottak meg olyan jelentős feladatokat, mint az izotópok textilipari alkalmazása, az elektronikus programvezérlésű automatikus telefonközpontok kifejlesztése, a száloptikai fényvezetők alkalmazása, s egész sor más területen is eredményeket értek el, amelyek mindkét országban elősegítették a népgazdaság fejlesztését.

az utóbbi években a két ország tudományos-műszaki együttműködésében már a komplex programban ajánlott új szervezeti formák is kialakultak. kormányközi és főhatóságok közötti egyezmények alapján egyre több olyan közös munka van folyamatban, amelyek különféle népgazdasági problémák komplex megoldását szolgálják a kutatástól és a műszaki tervek készítésétől egészen a termelési kooperációig, a szakosításig, sőt sok esetben a termékek kölcsönös szállításáig. egész sor tudományos kutatási és tervezési együttműködés alakul ki szerződéses alapon. közösen dolgozunk ki tudományos-műszaki prognózisokat, s általában bővülnek a két ország minisztériumai, főhatóságai és egyéb szervezetei közötti közvetlen kapcsolatok. napjainkban már gyakorlatilag Magyarország és a szovjetunió valamennyi minisztériuma és főhatósága közvetlen kapcsolatot tart fenn. az együttműködés új formái lehetővé teszik, hogy a szocialista munkamegosztás alapján jobb hatásokkal dolgozzunk.
/folyt.köv./

- 17 -

bb. 12. /v.a. kirillin...1.folyt./e

v.a. kirillin fontos eredményként értékeli, hogy a tudományos-műszaki kapcsolatok jó feltételeket teremtettek új technológiák alkalmazására, s új műszerek, gépek gyártásában a gazdasági együttműködésre. Így jött létre a két ország között az együttműködés autóbusz részegységek gyártásában, a druzsba rádió-relérendszer kialakításában és berendezéseinek gyártásában, számítástechnikai berendezések gyártásának szakosításában és egy sor más területen.

az együttműködést újabb jelentős lépésekkel vitte előre, hogy 1965 óta a két ország rendszeres konzultációkat folytat tudományos-műszaki fejlesztési terveinek egyeztetésére, ennek különösen hosszú távon van jelentősége az együttműködés tervszerű megalapozásában. az 1976-80. közötti időszakra szóló tudományos-műszaki fejlesztési tervekkel kapcsolatos konzultációk első szakaszában a tudomány és technika legfontosabb irányainak mintegy 150 problémáját és témáját jelölték ki, e témákat a két ország tudósai, szakemberei közösen dolgozzák majd ki. e közös erőfeszítésektől új kémiai reagensek, nagytisztaságú vegyi anyagok, korszerű mezőgazdasági műszerek, hatásos új gyógyszerek, könnyű és tartós épületszerkezetek, korszerű festékipari termékek, új típusú fényforrások létrehozása várható. ugyanakkor továbbfejlődnek a hagyományos kapcsolatok a magyar és szovjet fizikusok, orvosok, biológusok és geológusok között is.

a szovjet tudomány fejlődéséről szólva elmondotta, hogy az ország tudományos kutatóintézményeiben és főiskoláin jelenleg több mint 1 millió 100 ezer tudományos munkatárs és előadó dolgozik. közülük több mint 300 000 a tudományok doktora, illetve kandidátus. különösen a matematika különböző ágazataiban, a magfizikában, a szilárdtest és plazmafizikában, a kvantummechanikában és az űrkutatásban értek el igen jelentős eredményeket a szovjet tudósok. a tudomány és a műszaki haladás a termelés fejlesztésének legfontosabb eszközeivé váltak, a tudomány egyre nagyobb mértékben válik közvetlen termelőerővé.

a tudományos kutatások gyakorlati eredményei tették lehetővé

munka termelékenységének gyors növelését. 1960-ban még 267 munkaórát fordítottak a szovjetunióban 1 millió rubel értékű bruttó társadalmi termék előállítására, ugyanennyi érték megtermeléséhez 1970-ben már csak 150 munkaóra volt szükséges, 1975-ben pedig várhatóan 110 órára csökken a ráfordítás. ez a fejlődés egyébként elengedhetetlen is, hiszen 1975-ben 32 millió új dolgozóra lenne szüksége a szovjetunióknak a tervek teljesítéséhez, ha a termelékenység 1970 óta változatlan maradt volna.

/folyt.köv./

- 18 -

1/b

vbb. 12. /v.a. kirillin...2.folyt./e

a miniszterelnök-helyettes ezután a természettudományok néhány előtérben álló kérdésével foglalkozott. mint mondotta, nagy jelentőségű felfedezések várhatók az elemi részek fizikájában, az anyag elemi szerkezetének tanulmányozása során ugyanis a legutóbbi évtizedben hatalmas lehetőségek tárultak fel, amit mindenképp előtérbe az elemi részecske-gyorsítók megjelenése tett lehetővé. a fizika e területén sikeres együttműködés alakult ki magyar és szovjet tudósok között.

az utóbbi időben jelentős sikereket értek el a szovjetunióban az asztrofizikával foglalkozó tudósok is, ami az új megfigyelési eszközöknek, a nagyméretű optikai és rádióteleszkópoknak köszönhető. új nagy lehetőségeket kínálnak a kozmikus kutatási eszközök, a földön kívül működő teleszkópok. ma még nehéz volna pontosan megmondani, hogy milyen gyakorlati eredményeket hoz az űrkutatás, de máris bizonyos, hogy nagymértékben korszerűsíti a rádió, televízió és telefon-összeköttetéseket, biztonságosabbá teszi az időjárás-prognózisokat, s nagy gyakorlati lehetőségeket kínál a mező- és erdőgazdaságban, a geológiában, a halászatban és egész sor más területen.

a legutóbbi években a molekuláris biológiában is igen jelentős sikereket értek el. pontosabbakká váltak az élőanyag szerkezetéről, az öröklés mechanizmusáról alkotott korábbi elképzelések.

már a legközelebbi időszakban jelentős gyakorlati eredményeket hozhatnak a reaktortechnikában elért eredmények, a gyors-szaporítóreaktorok, amelyek lehetővé teszik, hogy a természetes uránt az eddigénél sokkal hatékonyabban használják ki. az atomenergetika jövőben fejlődése nagymértékben ezektől a reaktoroktól függ. a szakemberek többsége úgy véli, hogy még ebben az évszázadban létrehozzák azokat a reaktorokat, amelyekben megvalósulhat az irányítható termonukleáris reakció. a nagy hatásfoku termonukleáris reaktorok létrehozása az energetikai tartalékok problémájának teljes megoldását jelentené, mivel a termonukleáris reakció „üzemanyaga”, gyakorlatilag kimeríthetetlen. a szovjet tudósok nagy eredményeket értek el ezen a területen, s a munka gyors ütemben folytatódik.

/folyt.köv./

- 19 -

1/b

bb. 12. /v.a. kirillin...3.folyt./e

- reálisan értékelve a szovjet tudomány és technika eredményeit, nagy lehetőségeinket, azt is világosan látjuk -, mondotta - hogy erőinket egyesítve sokkal nagyobb eredményeket érhetünk el a tudományos-műszaki haladás valamennyi ágában. ezért hasznos a magyar-szovjet együttműködés is, mégpedig mindkét ország számára, mert meggyorsítja a tudományos kutatásokat és egyben az eredmények gyorsabb gyakorlati alkalmazására ösztönöz. ezért mindkét országnak érdeke, hogy tudósaink, szakembereink tovább mélyítsék együttműködésüket, s ezzel a szocialista országok integrációs programjának megvalósítását is segítsék elő. ez a szocialista vilárendszer további erősítésének közös ügyét is szolgálja. /mti/

...-

bb. 13. kevesebb a kötelező közvetítés - huszezer új munkavállalót keres a fővárosi állami ipar

1 pr/gg/e zs

1974. szeptember 5.

jóllehet a munkaképes korú budapesti lakosság foglalkoztatottsága lényegében teljes, hónapról-hónapra növekszik a fővárosi üzemek, vállalatok létszámigénye -, állapította meg pápay judit, a fővárosi tanács munkaügyi főosztályának osztályvezetője, aki az mti munkatársának kérésére vonta meg 1974 első félévének budapesti munkaerő mérlegét.

a hat hónap munkaerő-helyzetének néhány jellegzetes vonása: a fluktuáció örvendetes csökkenése folytatódott, a munkaerőmozgás mértéke az ágazatok döntő többségében tovább mérséklődött, s csupán helyenként, elhanyagolható mértékben gyarapodott az alkalmazottak száma. kedvezőtlen tendenciaként értékelhető viszont a munkaerő-igény növekedése, ami egyértelműen jelzi: hathatósabbá kell tenni a munka- és üzemszervezéssel, a meglévő belső tartalékok feltárásával kapcsolatos vállalati intézkedéseket.

az első félévben a munkaerő-igény az összes foglalkoztatott /körülbelül egymillió ember/ 4-5 százalékára volt tehető, a vállalatok, üzemek 40-50 ezer embert kerestek. a munkaerő-igény legnagyobb mértékben - 50 százalékkal - a mezőgazdaságban növekedett, de 24,7 százalékkal több dolgozót keresett a belkereskedelem, 20,4 százalékkal többet a szövetkezeti ipar és 19,2 százalékkal foglalkoztatott volna több munkást a szövetkezeti építőipar is.

/folyt.köv./

16

- 20 -

bb. 13. /kevesebb a kötelező...1.folyt./e

nagy volt tehát a kereslet, a munkára jelentkezők bőven válogathattak a különböző elhelyezkedési lehetőségek között. /a hat hónap alatt a betöltésre váró - a munkaerőgazdálkodási hivataloknál bejelentett - helyek száma valamivel felülmulta a 170 ezret. / a főváros munkaerő-gazdálkodási hivatalában az első félévben mindössze huszezen jelentkeztek munkára, a felkínált lehetőségek valamelyikét pedig csupán 9 400-an fogadták el. közülük is 3,5 ezren vidéki lakosok, akik a fővárosban elhelyezkedve tovább növelték az ingázók amúgy is magas számát. a félév alatt 8 852 munkára jelentkező esett csupán a kötelező munkaerőközvetítést előíró rendelet hatálya alá, azaz előző munkahelyét jogellenesen hagyta el, fegyelmi uton bocsátották el, illetve egy éven belül két vagy több alkalommal változtatta meg munkahelyét.

néhány adat a különböző ágazatok munkaerő helyzetéről. az állami iparon belül csökkent a foglalkoztatottak száma a műszeriparban, a könnyűiparban, a vegyiparban, a villamosipari gépeket és berendezéseket gyártó, illetve a gépeket és gépi berendezéseket gyártó iparban. a munkaerőmozgás lelassult, a belépők száma 3,3 ezerrel, a kilépők pedig 2,2 ezerrel csökkent. erőteljesen, körülbelül háromezerral, apadt, a szövetkezeti iparban foglalkoztatottak száma

is, ezt a szakemberek az állami és szövetkezeti ipar közötti bérkiegyenlítődési tendenciával magyarázzák. az állami építőipar munkáslétszáma az első félévben 5 000-rel csökkent, ~~ami azért is figyelemre méltó adat, mert a tervezett lakások csak akkor épülnek fel, ha elegendő munkáskéz áll a vállalatok rendelkezésére. nehéz a helyzet a belkereskedelemben is, ahol rövidült a munkaidő, s a növekvő vevőforgalmat - belső szervezési intézkedésekkel - csak nehezen tudták lebonyolítani.~~

a munkaügyi főosztályon már összegezték a vállalatok harmadik negyedévre vonatkozó igényeit is. eszerint az esztendő harmadik negyedében a budapesti munkahelyek 55 000 új munkavállalót keresnek, körülbelül 10 000-rel többet, mint az első és a második negyedévben. a legtöbb munkáskézre a budapesti állami iparnak lenne szüksége, az üzemek, vállalatok csaknem 20 000 munkást tudnának azonnal elhelyezni.

/folyt.köv./

16

- 21 -

bb. 13. /kevesebb a kötelező...2.folyt./e

a legkeresettebb szakma a lakatos, az ilyen képesítéssel rendelkezők közül 1 600-at várnak. keresnek továbbá 871 esztergályost, s 636 fonó-szövő szakmunkást. a budapesti állami építőipar létszámigénye valamivel meghaladja a tizezret, s ennek alig felétől kérnének szakmunkás bizonyítványt. munkahelyeikről 571 csőszerelő, 498 ács-, -állványozó, 448 lakatos és 424 villanyszerelő hiányzik. a szállítás-hárközlés létszámigénye megközelíti a 6 000-ret, keresnek 566 gépkocsivezetőt, 275 autószerelőt, 180 villamosvezetőt és 193 járműlakatost. alkalmazotti munkakörökben leginkább gép- és gyorsíróban, kisegítő állományban pedig takarítóban van hiány. /mti/

1/10

- 22 -

bb.14. irányelvek , módszertani utmutató, tanácsadó szolgálat - intézkedések a könnyűiparban a dh munkarendszer kibontakoztatására

i/ol/s/sl/a/hgy

1974. szeptember 5.

a könnyűiparban felmérték a kibontakozóban lévő dolgozó hibátlanul munkarendszer szélesebbkörű elterjedésének lehetőségeit. a tapasztalatokat összegezve a minisztérium iparpolitikai főosztályán megállapították: különböző jellegű próbálkozások és követésre mindenképpen méltó kezdeményezések vannak, amelyeket megfelelő intézkedésekkel szükséges alátámasztani.

ma már a könnyűipari vállalatoknak mintegy 20 százaléknál alkalmazzák különböző mértékben a dh-munkarendszert és ennek több mint kétszeresét teszik ki azok a vállalatok, ahol megkezdték bevezetésére való felkészülést.

a butor-és textiliparban különösen jó elgondolásokat valószínűleg meg és követendő módszereket alkalmaznak. jelentősen előrehaladtak a magyar selyemipari vállalatnál, a soproni szőnyeggyárban, a pamuttextilműveknél, továbbá a tiszai és a budapesti butoripari vállalatnál és a cardo butorgyárban. a magyar selyemipari vállalatnál elsőként 1972-ben a soproni szőnyeggyárban láttak hozzá széleskörű előkészítő munkához. hosszú hónapokon át tartott az információ-gyűjtés, a dolgozók tájékoztatása, ami együtt járt a hiba-és veszteségforrások szakszerű felmérésével, elemzésével, majd ennek nyomán a megelőző intézkedések kidolgozásával. az msv-nél már jóval túljutottak a kísérleti jellegű szakaszon, s ez év júliusában a vállalat további négy gyárában kezdtek hozzá az előkészítő munkához.

a vizsgálódás során megállapították azt is, hogy a vállalatok többsége szükségesnek tartja a társadalmi szervek közreműködését az előkészületben, de számos helyen elmulasztják a szocialista brigádok aktív bevonását. gondot okoz az is, hogy az előkészületekkel most foglalkozó 56 vállalatnál nem egyöntetű a dh munkarendszer értelmezése és mindössze 13 vállalatnál tekintik az előkészítő munkát komplex feladatnak, beleértve az átgondolt vezetési koncepciót is. van ahol a szakszervezet ügyének tartják csupán, illetve a „versenyfelelősre”, bízják. módszerbeli hiányosság, hogy nem mindenütt alakították létszámát és személyi összetételét tekintve is alkalmas előkészítő bizottságot.

/folyt.köv./

7.45/a

g⁰⁰g

- 23 -

bb.14./ irányelvek.....folyt./-a

a szervezettebb irányítás, az egységes értelmezés, a módszerek továbbfejlesztése és hatékony elterjesztése érdekében a minisztériumban irányelveket dolgoztak ki és gyakorlati példákat tartalmazó, módszertani utmutató is készül, különböző szakmákra, lefordítható, formában. mind az irányelveket, mind pedig a könnyűipari szervezési intézetben készülő módszertani anyagokat megtárgyalják az érintett szakszervezetek elnökségével is. úgy tervezik, hogy az irányelveket ez év októberében bocsátják a vállalatok rendelkezésére. emellett a szervezési intézetben legkésőbb 1975. januárjában tanácsadó szolgálat is létesül, és ugyancsak a jövő év elején kapják meg a vállalatok a módszertani utmutatót, a dh munkarendszert népszerűsítő füzetet is. /mti/

-. -

bb.15. védjegy vándorkiállítás három vidéki városban

i/sz//mm/sl/a/la

1974. szeptember 5.

a magyar kereskedelmi kamara rendezésében védjegy-kiállítás nyílik három vidéki városban. szeptember 30-október 5 között szegeden, október 14-19 között pécsen, valamint november 14-20-ig győrött. ezzel megkezdődik a múlt év őszén budapesten megrendezett első magyar védjegy kiállítás országos bemutatása.

a vidéki védjegy kiállításra eddig több mint 70 hazai vállalat jelentkezett, hogy bemutassa gyártmányainak, így például gyógyszeripari termékek, hűradástechnikai berendezések, élelmiszeripari készítmények védjegyét, s az ezekről készült filmeket. a szervezők előadássorozaton ismertetik majd a védjegyek történetét, bejelentésének hazai és nemzetközi előnyeit, stb, s szaktanácsadást is nyújtanak az érdeklődőknek. máris sok a külföldi érdeklődő a magyar védjegy kiállítás iránt, sőt a szovjet kereskedelmi kamara javaslatot is tett egy nemzetközi bemutató megrendezésére vagy a magyar védjegyek külföldi vándorkiállításának megszervezésére.

a kiállítás szervezői elmondták, hogy hazánkban eddig mintegy 7 ezer védjegyet jelentettek be, az elsőt az 1880-as években, ebből a hazai vállalatok alig 3 ezret, a többit főleg szovjet, csehszlovák, japán, nszk-beli és amerikai cégek. ez az arány nem megfelelő, s törekedni kell arra, hogy a már bevált jóminőségű gyártmányokat szabadalmaztassák a találmányi hivatalnál a hazai iparvállalatok. erre ösztönöz majd a kiállítás is. még nincs védjeggyel ellátva jónéhány könnyűipari és élelmiszeripari cikk, például a szegedi paprika, a makói hagyma, vagy a világhírű almafajták. /mti/

-. -
- 24 -

7.50/a

900 G

bb.16. uszoda épül a százhalmattai iskolában

vid/gö/gné/p ká hgy

1974. szeptember 5.

százhalmattai kétszer nyerte el a pest megyében meghirdetett városfejlesztési és szépitési verseny első díját. a tekintélyes összegből, a város vezetőinek határozata alapján, a ságvári endre általános iskolában uszodát építenek. a terv megvalósításához az üzemek, intézmények és a lakosság többmillió forint értékű társadalmi munkával járul hozzá. a 25x12 méteres uszómedencét műanyaghéj-burkolat fedi majd, s ez lehetővé teszi a csarnok fűtését, téli-nyári használatát. a vizet a dunamenti hőerőműtől kapják. a „suli-uszit”, még ebben az évben átadják rendeltetésének. /mti/

-. -

bb.17. lakásoként százezer forint - felújítják tatabánya-ujváros régi háztömbjeit

vid/p ká hgy

1974. szeptember 5.

tatabánya-ujvárosban, ahol évenként 500-600 új lakást építenek, az 1950-es évek első felében létesített háztömbök már felújításra szorulnak. ezért fokozatosan korszerűsítik, kívül-belül felújítják, csinosítják ezeket a lakóépületeket. minden lakást bekapcsolnak a távfűtésbe, bevezetik a melegvizet, kaputelefont, központi postaládákat és televíziós antennát szerelnek az épületekre. egy-egy lakás korszerűsítésére csaknem százezer forintot fordítanak. a jelentős összeg felhasználásával a komfortos lakásokat összkomfortossá alakítják át. a tervek szerint 1980-ig több mint 2000 lakást korszerűsítenek tatabánya-ujváros régi negyedében. /mti/

-. -

bb.18. a lakásépítés ütemének gyorsítására szakipari telepet építenek nagykapornakon

vid/p ká hgy

1974. szeptember 5.

a zala megyei állami építőipari vállalat szakipari bázist alakít ki nagykapornakon. asztalosipari és betonipari üzemet építenek azzal a céllal, hogy megteremtsék a lakásépítés szakipari hátterét, s ezzel a lakásépítési ütem gyorsításának feltételeit. a telepen évi 1.300 lakás felszereléséhez elegendő ajtó, ablak, beépített szekrény, polc és loggia panel gyártására rendezkednek be. az ugyancsak épülő betonüzemben 1.300 lakáshoz elegendő falmegoldást tudnak gyártani. a 76.000.000 forintos költséggel épülő szakipari bázis a jövő év első felében készül el. /mti/

7.55/p

900 G

-. -
-25-

bb.19. Lucernafeldolgozó üzem épül enyingen

vid/p ká hgy

1974. szeptember 5.

évi 600 vagon kapacitású Lucernafeldolgozó üzem építését kezdték meg az enyingi vörös hajnal termelőszövetkezetben. a husz millió forint értékű beruházás 1975 nyarára készül el. a termelőszövetkezet a Lucernaszárító és granuláló üzemhez teljesen gépesíti a takarmány-betakarítást: dán gépsort vásárolt. a számítások szerint a takarmányfeldolgozó üzem évente tizennyolc millió forint értékű Lucernalisztet, valamint granulátumot készít. /mti/

--

bb.20. ifjúsági kresz parkok vas megyében

vid/p ká hgy

1974. szeptember 5.

vas megyében társadalmi összefogással szombathelyen létesítettek először ifjúsági közlekedési parkot, ahol játszva tanulhatják meg a gyermekek a közlekedési szabályokat. a parkot rendszeresen látogatják az általános iskolások, s az óvodások is. az idén már eddig több mint tizezren keresték fel.

a szombathelyi példa nyomán, a közlekedésbiztonsági tanácsok kezdeményezésére, újabb kresz-parkokat létesítenek a megyében. kőszegen, sárváron, celldömölkön, körmenden határozták el a közlekedési park kiépítését. a kezdeményezéshez mindenütt számos üzem, intézmény csatlakozott. /mti/

--

bb.21. különleges folyadékkal tömitik a talajt - érdekes kísérlet-sorozat a rába egyik gátszakaszán

vid/p ká hgy

1974. szeptember 5.

az árvédelem egyik sarkalatos pontja: milyen gyorsan tudják a helyszínre juttatni a védekezéshez szükséges embereket és anyagot. igen nagy jelentősége van tehát annak, hogy a gátak elbírják a nehéz járművek terhelését. hazánk folyóit több ezer kilométer hosszúságban övezik töltések. az utóbbi években az országos vízügyi hivatal és az érintett vízügyi igazgatóságok is egyre több gondot fordítanak arra, hogy a duna, a tiszta és mellékfolyóik gátjait adott esetben közlekedési célokra is megfelelőek legyenek. közben keresik az olcsóbb megoldásokat. a rába alsó szakaszán - győr térségében - a jobbsparti védvonal egyik 500 méteres szakaszán érdekes kísérlet-sorozatba kezdtek. a kísérlet lényege, hogy a kijelölt töltésszakaszt különleges folyadékkal permeztették be. ezáltal a talaj rendkívüli módon tömörödik és stabil vízzáró réteg keletkezik a töltés tetején, mintegy egy méteres mélységben.

/folyt köv ./
8.00/p

900 G

-26-

bb.21. különleges....folyt/p

a kísérlet-sorozat a jövő év elején fejeződik be. az 500 méteres kísérleti szakaszra 25 liter különleges folyadékot permeztettek ki, amelyet importáltak az országos vízügyi hivatal. /mti/

--

bb.22. komárom megyében telteljesítették a negyedik ötéves terv óvoda-építési programját

vid/p ká hgy

1974. szeptember 5.

komárom megyeszerte általános gyakorlat, hogy a vállalatok, intézmények segítséget nyújtanak a tanácsoknak a gyermekintézmények fejlesztéséhez. az esztergomi üzemek például egymás után építettek, illetve bővítettek óvodákat. a környei óvoda 2,7 millió forintos költségéhez 700.000 forintot adott a helyi állami gazdaság. a száz személyes nyergesujfalui óvoda 4,5 millió forintos beruházását teljes egészében a magyar viscosagyár fedezte. a gyermelyi óvoda 1,6 millió forintos költségéből 1,3 milliót a helyi petőfi tsz vállalt. a naszályi óvoda építéséhez 350.000 forintot adtak a környező üzemek. bábolnán száz személyes óvodát épít a mezőgazdasági kombinát.

mindezek eredményeként a negyedik ötéves terv időszaka-ra tervezett 1379 új óvodai hellyel szemben már eddig 2000-et építettek fel, és várhatóan ez a szám 2500-ra emelkedik a tervszakasz végére. előreláthatólag telteljesítik a megyében a bölcsődei és általános iskolai építési programot is. /mti/p

--

bb.23. közlekedési balesetek

mm/a/hgy

1974. szeptember 5.

a xxii. kerület zambelli lajos utca és templom utca kereszteződésében máté jános 53 éves anyagszámadó érdi lakos motorkerékpárjával szabálytalan előzés közben összeütközött egy személygépkocsival. máté jános súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett, kórházba szállították.

/folyt.köv./
10.15/a

- 27 -

1109

bb.23./ közlekedési.....folyt./-a

imre péter 19 éves gépkocsivezető budapesti lakos tehergépkecsival a xiv. kerület thökölly ut 15-17. szám előtt szabálytalan kanyarodás közben összeütközött egy oldalkocsis motorkecsipárral. a motorkecsipár vezetője, adorjáni károly 27 éves villanyszerelő budapesti lakos súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők kórházba szállították. imre péter ellen eljárás indult.

kovalcsik pál 53 éves segédmunkás budapesti lakos szabálytalanul kanyarodott kecsipárjával a xvii. kerület zrinyi utca és nyitány utca kereszteződésében és összeütközött egy tehergépkecsival. a kecsipáros súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett, a mentők kórházba szállították.

a xi. kerületi budafoki uton a bogdánfi utca kereszteződésében szabálytalanul haladt át az uttesten antal imre 41 éves kubikos karcagi lakos és egy személygépkocsi elütötte. a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel kórházba szállították. /mti/

--

bb.24. halálos közlekedési balesetek

mm/sl/a/

1974. szeptember 5.

monor külterületén egy személygépkocsi elütötte keszeg józsef 39 éves segédmunkás monori lakos kecsipárost, aki féktávolságon belül a személygépkocsi elé kanyarodott, keszeg józsef kórházba szállítás után meghalt.

szőlőliget külterületén szász zoltán 28 éves szerelő, gödi lakos oldalkocsis motorkecsipárjával áttért a menetirány szerinti baloldalra és összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő autóbusszal. szász zoltán a helyszínen meghalt.

barcs külterületén hoffer istván 24 éves villanyszerelő, barcsi lakos motorkecsipárjával egy kecsiparóknak ütközött, és olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt.

szombathely belterületén egy tehergépkecsi elütötte némethi katalin 15 éves gyári munkás szombathelyi lakos kecsipárost, aki féktávolságon belül a tehergépkecsi elé kanyarodott, némethi katalin a helyszínen meghalt. /mti/

--

10.35/a

- 28 -

1130g

bb.25. ünnepi ülés a magyar-szovjet tudományos-műszaki együttműködés jubileumának tiszteletére

t/sb/kg/tr/sl/a/

1974. szeptember 5.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a magyar népköztársaság minisztertanácsa a magyar-szovjet tudományos-műszaki együttműködési megállapodás aláírásának 25. évfordulója alkalmából csütörtök délelőtt a parlament kongresszusi termében ünnepi ülést rendezett. a jubileumi megemlékezés elnökségében helyet foglalt fock jeno, a minisztertanács elnöke, apró antal, az mszbt elnöke, az mszmp politikai bizottságának tagjai, huszár istván és lázár györgy, a minisztertanács elnökhelyettesei, dr. ajtai miklós, az omfb elnöke, bogárné géza akadémikus, az mta alelnöke, a távközlési kutató intézet tudományos igazgatója, a párt központi bizottságának tagjai, osztrovszki györgy akadémikus, az omfb elnökhelyettese. ott volt vlagyimir alekszejevics kirillin, az szkp központi bizottságának tagja, a szovjetunió minisztertanácsának elnökhelyettese, az ünnepi megemlékezés alkalmából hazánkban tartózkodó szovjet küldöttség vezetője, m.g. rakovszki, a szovjetunió ~~állami~~ ~~ügy.~~ elnökhelyettese, ~~gy.~~ alekszenko, a szovjetunió tudományos és műszaki állami bizottságának elnökhelyettese, v.j. pavlov, budapesti szovjet nagykövet. a magyar-szovjet gazdasági és tudományos-műszaki együttműködésben végzett eredményes munkáért magas kitüntetésben részesített munkások, szakemberek képviselőjében helyet foglalt az ünnepi ülés elnökségében ármai istván, az almásfüzitői tilmföldgyár lakatos, csenterics sándor, a dunamenti hőerőmű vezérigazgatója, horváth józsef, a bakonyi bauxitbánya vájára, kis sándorné, a mechanikai mérőműszerek gyárának műszerésze, palákovics istván, a siófoki kőolajvezeték vállalat csőszigetelő csoportvezetője, szatmár istvánné, az elzett gyár gépmunkása és tanácsa józsef, a mecseki ércbányászati vállalat csapatvezető vájára. **↳ tervbizottságának**

a magyar és a szovjet himnusz elhangzása után lázár györgy mondott megnyitó beszédet. / lázár györgy beszédét később ismertetjük, a korábbi kiadásainkon ismertetett lázár beszéd továbbra is embargós. /

/folyt.köv./

11.05/a

- 29 -

1135g

bb.26. schulek frigyésre emlékeztek szegeden

vid/kz/sl/a/

1974. szeptember 5.

schulek frigyésre, a halászbástya építőjére emlékeztek halálának 55.évfordulóján szegeden, a mtesz csongrád megyei szervezetének rendezésében. a dóm téri pantheonban megkoszorúzták a híres építész szobrát. /mti/

--

bb.27. képzőművészeti galéria faluban

vid/kz/a/sl

1974. szeptember 5.

a tit budapesti stúdiójának „jelenség”, című természet-tudományos kiállításával csütörtökön ismeretterjesztő napok kezdődtek a nógrád megyei pászton. a tiznapos programban előadásokon, író-olvasó találkozókon és több kiállításon kívül szeptember 8-án, vasárnap - megnyílik pászti első állandó képzőművészeti galériája. az első kiállító a nagyközség szülötte, csuhány kálmán munkácsy-díjas grafikusművész lesz. /mti/

--

bb.28. klimaberendezés a mecsek gyomrában - bányagépesítési bányabiztonsági konferencia balatonfüreden

vid/kz/a/hgy

1974. szeptember 5.

csütörtökön balatonfüreden megnyílt a bányagépesítés és a bányabiztonság kérdéseivel foglalkozó konferencia. az üzemeltető szakemberek mellett a bányahatóság, továbbá a kutató, a tervező, és a gyártó vállalatok, valamint az intézetek képviselői vesznek részt, együttesen mintegy százan. a két napos tanácskozáson mátrai árpád, a mecseki ércbányászati vállalat igazgatóhelyettese megnyitójában utalt arra, hogy a hazai bányászatnak alapvető feladata a teljesítmények növelése, a gazdaságosabb termelés feltételeinek megteremtése és nem utolsósorban a nehéz fizikai munka, valamint az egészségi ártalmak csökkentése. e feladatok megoldásában fontos eszköz a gépesítés.

/folyt.köv./

11.45/a

- 30 -

12³⁰g

bb.28./ klimaberendezés.....folyt./-a

a mecseki uránbányáknál a közelmúltban munkába állított, gombnyomásra működő furókocsi például megkíméli az embereket a vibrációs ártalomtól. ezer méternél mélyebben, a bányabeli klíma javítására nagy teljesítményű munkahelyi hűtőberendezést is üzembe állítottak a nyár elején, az uránbányáknál. a gépesítés ugyanakkor újabb gondokat is okoz, több tűzveszélyes olaj kerül a munkahelyekre, újabb kábelokat, elektromotorokat alkalmaznak. ebből adódik, hogy a gépesítés fejlesztése a biztonsági előírások egyidejű fejlesztését, és módosítását is igényli. a bányászat viszont annyira bonyolult tevékenység, területenként és nyersanyag-fajonként annyira változó, hogy központi érvényű szabályozókkal rendkívül nehéz irányítani. célszerűbb lenne - hangsúlyozta az előadó - ha a központi szabályozás lemondana a részletezési igényről, s ezt - természetesen az általa megadott keretek között - az illetékes kerületi bányaműszaki felügyelőségekre bízna. azok már régóta rendelkeznek azzal a szellemi kapacitással, ami a helyi, konkrét viszonyok helyes felméréséhez és a lehetőségek elbírálásához szükséges. ez a módszer vezethet oda, hogy a részletező szabályok minden területre és körülményre való érvényessége ne jelent senki gátat a gépesítésnek csak azért, mert „a szabály az szabály”, azaz elsődleges célja, hogy betartsák. ellenkezőleg, a helyi körülmények figyelembe vételével a részletező előírások mindig a biztonság valódi, érdemleges növelését biztosítanák. e téren mielőbbi intézkedés lenne kívánatos.

pénteken két szekcióban folytatja munkáját a konferencia. a gépészeti tagozaton elsősorban a bányában történő anyagszállítás gépesítésének lehetőségeivel foglalkoznak, a biztonságos megoldások figyelembevételével. a villamos szekcióban pedig ezen a konferencián tárgyalnak először a logikai rendszerek alkalmazási lehetőségéről a bányászatban. ez a gyakorlatilag azt jelenti, hogy az emberi beavatkozás hibalehetőségeit minél kisebbre szorítsák, ugyanakkor egyes biztonsági berendezések a megfelelő időben adjanak előrejelzést a veszély elhárítására. /mti/

--

11.50/a

- 31 -

12³⁰g

bb 29. vetik a rozst a jászságban

vid/kz/ny hgy

1974 szeptember 5

Szeptember első hetében már igazi őszi nagyüzem van szolnok megye határában. a gépek százai dolgoznak és menetrend szerint készítik elő a talajt, takarítják be az ősziakat. a jászságban megkezdtek a rozst vetését, az őszi árpa és a buza vetésének az előkészítését.

Jó ütemben végzik a megyében az ősziak betakarítását is. mintegy 200 hektárról gépi erővel felszedték a cukorrépat, félezer holdról pedig betakarították a burgonyát. a silókukoricát háromezer hektárról szecsckázták már fel. a kertészetekben a paradicsom és a paprika szedése van soron, a 3.500 hektárból eddig mintegy félezer hektár termését szedték le./mti/

-. -

bb 30. szeptemberi jégverés petneházán

vid/kz/ny hgy

1974 szeptember 5

Szerdán este bőséges csapadék kíséretében kiadós jégeső is esett a szabolics-szatmár megyei petneházán. az apróbb, cseresznye magyságu jégből rövid idő alatt annyi hullott, hogy helyenkint lapátolni lehetett. főként a mezőgazdaságban okozott tetemes károkat a szeptemberi jégverés. az új barázda termelészövetkezet majdnem száz hektáros almáskertjében a már pirosuló gyümölcsöt verte el. különböző fokozatu károsodás érte a konyhakerti és szántóföldi növényeket is./mti/

-. -

bb.31. szabadságot a chilei nép hű fiainak - a magyar szolidaritási bizottság nyilatkozata

zs/a/hgy

1974. szeptember 5.

Egy évvel ezelőtt döntötte meg Chile törvényesen megválasztott kormányát a fasiszta katonai puccs, s gyilkolták meg Allende elnököt. a magyar szolidaritási bizottság ebből az alkalomból közzétett nyilatkozata emlékeztet arra, hogy Allende elnök meggyilkolásával és törvényes kormányának megbuktatásával megkezdődött a chilei hazafiak elleni könyörtelen hajtóvadászat. megkínóztatás és börtön lett osztályrészé mindazoknak, akik valóra akarták váltani a chilei nép évszázados álmát: a szabad, független és virágzó hazát megteremtését. hazafiak ezrei jutottak Allende sorsára, a börtönök megteltek demokratákkal és kommunistákkal. Luis Corvalán és a népi egység kormány tagjait halálra akarják itélni, hogy megsemmisítsék a haladó erőket Chilében.

/folyt.köv./

12.30/a

- 32 -

1320 g

bb.31./szabadaágot.....folyt./-a

az elmúlt év során a fasiszta katonai junta eltörölte a népi egység kormányának valamennyi haladó intézkedését, megszüntette a parlamenti rendszert, visszaszolgáltatta az államosított bányákat és vállalatokat a monopóliumoknak, és ezzel kiszolgáltatta az országot az egyesült államok legreakciósabb erőinek. a sztrájkjog eltörlésével megfosztották a dolgozókat alapvető jogaiktól.

- a leghatározottabban elítéljük a chilei ellenforradalom véres terrorját, a demokratikus, haladó erők elleni megtorló akciókat. ismételten kifejezésre juttatjuk: együtt vagyunk a nemzeti függetlenségért, a társadalmi haladásért, a demokráciáért harcoló chilei néppel; mindazokkal, akik harcban állnak az ellenforradalmi katonai juntával. a magyar közvélemény cselekvőszolidaritását kifejezve követeljük a demokratikus szabadságjogok helyreállítását, a terrorperek megszüntetését, a letartóztatott kommunisták, hazafiak szabadon bocsátását, valamint a demokratikus rend helyreállítását. szabadságot a népi egység vezető politikusainak, a chilei nép hű fiainak - hangzik a nyilatkozat./mti/

-. -

bb.32. magánlakásépítési kiállítás szombathelyen

vid/kz/a/hgy

1974. szeptember 5.

Magánlakás-építési kiállítás nyílt csütörtökön szombathelyen. a rendezői több mint 100 fotón, tervrajzon és maketton célszerű, modern és nem utolsó sorban viszonylag olcsó otthonok építésére adnak tanácsot az érdeklődőknek. napjainkban ugyanis a jellegtelen sátrötös „doboz”, házak olyan tömege épül, hogy az már veszélyezteti a falvak és a városok képét. a kiállításon bemutatott tervek figyelembe veszik nyugat-dunántul sajátosságait is. kőszeg környékére és az őrségre például alpesi jellegű, fával díszített lakóházakat ajánlanak.

a kiállítás mellett szombathelyen mintalakóházak építésével is igyekeznek jó irányba terelni az építési formákat.

/mti/

-. -

12.50/a

- 33 -

1320 g

bb.10. a szerkesztőségek figyelmébe!

sl/tr/a/sl/hgy

1974. szeptember 5.

mai bb.10.-es számú kiadásunkat / Lázár György beszéde/
t e l j e s e g é s z é b e n v i s s z a v o n j u k,
helyette a következő szöveget adjuk:

Lázár György a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a magyar népköztársaság kormánya nevében köszöntötte az ünnepi ülés résztvevőit, majd a következőket mondotta:

- az az államközi egyezmény, amelynek negyedszázados jubileumára emlékezünk, fontos és kiemelkedő láncszeme hazánk és a szovjetunió között létrejött szerződések sorozatának, mert tág teret nyitott és szervezett formát biztosított gazdasági kapcsolataink fejlesztéséhez. nagy meglepéssel állapíthatjuk meg, hogy az egyezmény kölcsönös végrehajtása nyomán országaink között - az elmúlt negyedszázadban - egyre gazdagodó tudományos és műszaki együttműködés valósult meg, amely mindkét nép javára nagyszerű eredményeket hozott.

- országaink filmszínházai ezekben a napokban vetítenek egy filmet, amely önmagukért beszélő képekben mutatja be a magyar-szovjet műszaki és tudományos együttműködés fejlődését és sokoldalúságát. a képsorok érzékletesen ábrázolják, hogyan vált a szovjet gazdaság és tudomány kiemelkedő eredményeinek hasznosítása egyre fontosabb és pótolhatatlan alkotóelemévé a szocialista építőmunkáknak. a képsorokon újra láthatjuk, amint a szovjet katonai szakemberek részt vesznek a budapesti üzemek munkába állításában, amint átgördülnek a határon az anyagokkal, alkatrészekkel teli első vasúti szerelvények, s amint a szovjet katonák segítenek a háború sújtotta főváros első állandó hidjának építésében, éppen itt a parlament mellett. népünk mindezt számon tartja, és örökké hálás azért a hathatós segítségért, amit az ország újjáépítéséhez, a szocialista fejlődés elindításához kapott a szovjetuniótól.

az élet újrakezdéséhez nyújtott gyors segítséget mindinkább a tervszerű és a hosszú távra szóló együttműködés váltotta fel, amelyet kezdettől áthatott a szocialista internacionalizmus szelleme.

/folyt.köv./
13.10/a

- 34 -

Bkög

bb.10./ a szerkesztőségek.....1.folyt./-a

a szovjetunió gazdag tapasztalatai, a sokezernyi műszaki dokumentáció, a fejlett technológiai berendezések, amelyeket a baráti szocialista államtól kaptunk, s a tudományos és gyakorlati szakemberekhez fűződő mind szorosabb termékeny kapcsolatok nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy munkásosztályunk, népünk erőfeszítéseit siker koronázta, valóra váltottuk országépítő terveinket, fejlett ipart és korszerű mezőgazdaságot hoztunk létre. örömmel tölt el bennünket, hogy a műszaki és tudományos együttműködésben átadott magyar tapasztalatokkal, műszaki dokumentációkkal - ha szerény mértékben is - de mi is hozzájárultunk a szovjetunió gazdasági fejlődéséhez.

- mindezek alapján joggal elmondhatjuk, hogy a 25 évvel ezelőtt megkötött egyezmény nagyszerű példája a kölcsönös segítségnyújtásnak, amely ma is eredményesen szolgálja népeink felémelkedését, országaink társadalmi és gazdasági fejlődését.

- dolgozó népünk pártunk x. kongresszusa határozatainak következetes megvalósításán, iv. ötéves tervünk sikeres végrehajtásán munkálkodik. építőmunkáknak új lendületet adott az a munkaverseny, amelyet munkásosztályunk, a párt közelgő xi. kongresszusának tiszteletére kezdeményezett. a következő ötéves tervünk kialakításában is számításba vesszük és méginkább el akarjuk mélyíteni a szocialista országokhoz és mindenekelőtt a szovjetunióhoz fűződő gazdasági kapcsolatainkat. meggyőződésünk, hogy erőfeszítéseink összehangolása, a szocialista integráció előrevitele újabb lendületet ad céljaink eléréséhez, valamennyi testvéri ország sokoldalú fejlődéséhez, s jól szolgálja a béke és az emberi haladás ügyét./mti/

..-

bb.25./ ünnepi ülés a magyar-szovjet.....1.folyt./-a

Lázár György megnyitó szavai után Huszár István, az MSZMP központi bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese mondott ünnepi beszédet./ Huszár István beszédét mai bb.11-es számú kiadásunkon közöltük, annak emarogóját a következő javítással feloldjuk:

/folyt.köv./
13.15/a

- 35 -

Bkög

bb.25./ ünnepi ülés a magyar-szovjet....2. foyt.-a

mai bb.11-es számú kiadásunk ötödik folytatásának ötödik-hetedik sorában a szöveg helyesen így hangzik:....gazdálkodhassunk a magyar ezüstrrel. a nagyszabású gépkocsiiipari kooperáció..../ a beszédből tehát kimarad a mondatnak az a része, amely arról szól, hogy az egy lakosra jutó alumínium-felhasználás tekintetében már utolértük a legfejlettebb ipari országokat.

huszár istván /beszéde után v.a.kirillin, az szkp központi bizottságának tagja, a szovjetunió minisztertanácsának elnökhelyettese szólt az ünnepi ülés résztvevőjéhez./ a mai bb.12.számú kiadásunkon közölt kirillin-beszéd embargóját feloldjuk!/
--

az ünnepi megemlékezés Lázár györgy zárszavával, majd az internacionálé hangjaival ért véget. a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a magyar népköztársaság minisztertanácsa a magyar-szovjet tudományos-műszaki együttműködési megállapodás aláírásának 25.évfordulója alkalmából ezután fogadást adott a parlamentben./mti/
--

bb 33. kndk küldöttség veszprém megyében

vid/kz/ny hgy

1974 szeptember 5.

Li szang szon-nak, a koreai népi demokratikus köztársaság népjóléti bizottsága belkereskedelmi főigazgatóságának vezetője csütörtökön - a hazánkban tartózkodó küldöttség élén - veszprém megyébe látogatott. a megye szövetkezeti mozgalmát tanulmányozták. a vendégeket négy napos vidéki utjuk során elsőként patkós albert, a veszprém megyei kiszöv elnöke és rommer pál, a bakonytáji tsz szövetség titkára tájékoztatta.

a koreai küldöttség meglátogat több ipari-mezőgazdasági-fogyasztási és értékesítési szövetkezetet is./mti/
--

13.20/a

Bksg

- 36 -

bb 35. időjárásjelentés

t/ny hgy

1974 szeptember 5

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 5-én 12 órakor:

az évszaknak megfelelő hőmérséklet

Szárazföldünk időjárását ismét a változékonyság jellemzi. az óceáni hűvös, nedves levegő egymást követő hullámai a brit-szigeteken, valamint nyugat-európa északi partvidékein át a skandináv-félsziget felé áramlanak. az említett területeken borult, szel, esős az időjárás. szerdán közép-európát is nagy sebességgel érkező hűvös óceáni levegő árasztotta el. hatására a nappali felmelegedés itt is erősen csökkent. az óceáni légtömegek vonulását többfelé megerősödő szél és sok helyen zápor, zivatar kísérte. ma reggelre a hűvös levegő a kárpát-medence fölött fokozatosan nyugalomba jutott, az esők megszűntek, napos, száraz időjárás alakult ki. dél-európában és a szovjetunió európai területének középső részén is száraz, napos az idő.

hazánkban szerdán a dunántul nagy részén erősen felhős idő volt, általában 2-4 órás napsütést észleltek. máshol változóan felhős volt az ég és 5-7 órán át sütött a nap. szerdán az ország területét nyugatról érkező hűvös, óceáni levegő árasztotta el, hatására a reggeli órákban nyugaton esni kezdett az eső, záporok, zivatarok alakultak ki. az esőzóna a kora délutáni órákra az ország keleti felére is áttért. a ma reggel 7 óráig lehullott eső mennyisége általában 5 mm alatt maradt, de helyenként elérte az 5-15 mm-t, sőt mátészalkáról 25, tiszabecsről 29 mm-t jelentettek. a legmagasabb nappali hőmérséklet a dunántulon és a duna-tisza közének északi részén 18-24, máshol 25-29 fok volt. ma hajnalra északnyugaton 5-9, máshol 10-14 fokig hűlt le a levegő. délelőtt derült, napos idő volt. a hőmérséklet 11 órára 18-21 fokig emelkedett.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 17.8 fok volt, 1.2 fokkal alacsonyabb, mint a százéves átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 21 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 764 mm, alig változik.

a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 21 fok volt.

/folyt köv/
13.30/ny

-37-

Bksg

bb 35. / időjárás.....folyt/ny

várható időjárás péntek estig: időnként kissé megnövekvő felhőzet, csütörtökön eső nélkül, pénteken legfeljebb északnyugaton néhány helyen esővel. mérsékelt, időnként élénk délnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 8-13, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 20-25 fok között.

távolabbi kilátások kedd reggelig: fokozatosan megnövekvő felhőzet, főleg az időszak második felében esők, zivatarok. mérsékelt délnyugati, majd élénk északnyugati széllel a hőmérséklet csökken. legalacsonyabb hajnali hőmérséklet 9-15 fok között. legmagasabb nappali hőmérséklet eleinte 22-26, később 17-21 fok között. jelentős mennyiségű / legalább 5 mm / csapadék az ország területének 70 százalékán várható.

a duna vízállása budapestnél 240 cm, /mti/

-. -

bb.34. nógrádi kereskedelmi napok, 74

vid/kz/a/hgy

1974. szeptember 5.

nógrádi kereskedelmi napok kezdődtek salgótarjánban csütörtökön. előkészítésükben és lebonyolításukban a megyei kereskedelmi és vendéglátó vállalatokon, szövetkezeteken kívül részt vett a belkereskedelmi minisztérium, több országos vállalat - összesen huszonhat rendező és harminckét közreműködő szerv. szeptember 15-ig nógrád megye két városában és több községében összesen százhuszonhat árubemutató kiállítást, kóstolót, szakmai tanácskozást és más rendezvényt tartanak, köztük országos ruházati reklámkonferenciát és a ,,márka,, termékek országos kirakatversenyét.

az első nógrádi kereskedelmi napokat a salgótarjáni józsef attila művelődési központban molnár károly belkereskedelmi miniszterhelyettes nyitotta meg. méltatta a huszonötéves szocialista kereskedelem eredményeit. az ország kiskereskedelmi boltjainak száma - mint elmondotta - negyedszázad alatt a másfélszeresére, alapterületük a kétszeresére növekedett. hasonló gyors fejlődésen ment át a vendéglátó ipar. az ideénforgalom fejlődésére jellemző, hogy a határon be-és kilépők száma lassan eléri az ország lakosságának lélekszámát. /folyt.köv./

13.35/a

-38 -

14.15 g

bb.34./ nógrádi.....folyt./-a

lépést tartott az országos fejlődéssel nógrád megye is. napjainkban négyszer annyi boltja van, mint negyedszázada, a szállodai helyek száma 59-ről az ezer fölé emelkedtek: a kiskereskedelmi forgalma a 25 évvel ezelőttinek a tizenkétszerese. a megyei tanács, a kiskereskedelmi és vendéglátó vállalatok sokat áldoztak az ellátás, szolgáltatások fejlesztésére, e mellett például csak a iv. ötéves terv időszakában ötvenötmillió forint támogatást kaptak és kapnak a belkereskedelmi minisztériumtól, tizenhatmilliót pedig a szövesztől.

az ünnepség után - amelyen részt vet hoffer istván megyei tanács elnök és devcsics miklós, a megyei pártbizottság titkára is -, az intézmény üvegcsarnokában megnyílt ,, a vendéglátóipari dolgozók a munkásmozgalomban,, és a ,, nógrád megye kereskedelmének fejlődése ,, című dokumentum kiállítás. salgótarjánban és megyeszerte az üzletekben, áruházakban ezen a napon tucatnyi kiállítás nyílt, amelyeken a többi között a nógrád megyei cipőipar, a győri richards-, a hódiköt ,a videoton és sok más vállalat mutatja be termékeit. /mti/

-. -

bb.36. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke szeptember 5-én 13 óráig

se/a/hgy

1974. szeptember 5.

1. kálmán györgy dr.nyilatkozata
 2. festménykölcsonzó
 3. a rádió tervei
 4. új erdők
 5. lengyel est a tv-ben
 6. bnv
 7. oktatás a csepel autógyárban
 8. fürdőstatisztika
 9. vendégül lát borsod - eseményei
 10. lázár beszéd
 11. huszár beszéd
 12. kirillin beszéd
 13. munkaerő-igény
 14. intézkedések a könnyűiparban
 15. védjegy vándorkiállítás
- /folyt.köv./
13.45/a

-39 -

14.15 g

bb.36./a belföldi..... folyt./-a

16. uszoda
17. lakásfelújítás tatabányán
18. építőipari telep nagykapornakon
19. lucarnafeldolgozó
20. ifjúsági kresz parkok
21. árvédelmi kísérletek
22. óvodaépítések komárom megyében
23. balesetek
24. halálos balesetek
25. ünnepi ülés
26. schulek frígyes szoborkoszoruzás
27. képzőművészeti galéria falun
28. bányagépesítési konferencia
- 29- vetik a rozsot
30. jégverés petneházán
31. nyilatkozat
32. magánlakásépítési-kiállítás
33. kndk küldöttség
34. nógrádi kereskedelmi napok
35. időjárásjelentés
36. hírfegyék

--

bb 37. gépi szüret a homokon - bemutató a kumbaja-bácsszőlősi állami gazdaságban

vid/kz/ny hgy

194974 szeptember 5

tanácskozást és bemutatót tartottak csütörtökön a kumbaja-bácsszőlősi állami gazdaságban. a napirendjén a hazai szőlőtermesztés rekonstrukciója és gépesítésének lehetőségei szerepeltek. a modellt a kumbaja-bácsszőlősi állami gazdaság szolgáltatta. ott alakult ki az ország legnagyobb - 1700 hektáros - öszszefüggő szőlőültetvénye. az alkalmazott művelési módok pedig megfelelnek a mostani és a távlati gépesítési igényeknek. a széles sorközü „ levegős „ táblákon magas műveléssel terem a szőlő, hektáronként 90-100 mázsát. helikopter szolgálja a növényvédelmet, gép metszi termőre a vesszőt, s hidraulikus meghajtású kaszaszerkezet vágja a zöldhajtást. megkezdték a szüret gépesítését is, jelenleg három, s a távlatokban nyolc kombájn látja majd el ezt a munkát./mti/

--

13.50/ny

-40-

14¹⁵g

bb 38. új gőztermelő kazánok almásfüzitőn - befejeződött a timföldgyár erőművének rekonstrukciója

vid/kz/ny hgy

1974 szeptember 5.

óránként 64 tonna gőz termelésére alkalmas, osztrák gyártmányú új kazánt helyeztek üzembe az almásfüzitői timföldgyárban. ez a harmadik új kazán a gyárban, s a fölállítással be is fejeződött az ottani hőerőmű rekonstrukciója.

az új kazánok beszerzését, az erőmű teljes felújítására fordított 200 millió forintot beruházást a timföldgyártás fokozása tette szükségessé. az elmúlt években ugyanis másfélmilliárd forintot költséggel több mint kétszeresére - évi 285.000 tonnára - növelték az almásfüzitői gyár kapacitását. ez az üzem a szovjet-magyar timföld alumínium egyezmény fontos bázisüzeme, innen szállítják a hazai gyárak közül a legtöbb timföldet kohósításra a szovjetunióba. e bővítést újabb követi: 350 millió forintos beruházással 1977-ig megteremtik évi 325.000 tonna timföld előállításának a feltételeit. e terv megvalósításához az eddiginél lényegesen több hőenergiára van szükség. ezért lebontották az elavult, kis teljesítményű erőmű kazánjait, s helyettük építették fel a 3 új nagy teljesítményű, kitűnő hatásfokkal dolgozó gőztermelő kazánt./mti/

--

bb 39. évadnyitó társulati ülés a győri kisfaludy színházban

vid/fm/ny hgy

1974 szeptember 5

sikeres évadot zárt a győri kisfaludy színház társulata. a tervezettnél lényegesen több előadást tartottak. győrről, sopronon, budapesten kívül nagy sikerrel vendégszerepeltek a szlovákiai komarnóban, valamint bécsben is. a csütörtöki évadnyitó társulati ülésen várady györgy igazgató bejelentette, hogy a következő évadban 14, köztük 4 eredeti magyar bemutatóra kerül sor. az évadnyitó előadás győrről szeptember 13-án lesz, amikor is a múlt év egyik nagysikerű darabja - az edig piaf életéről szóló zenés életrajz - kerül ismét színre, a főszerepben gyurkovics zsuzsával. gyurkovics zsuzsa vendégként az új évadban is többször vendégszerepel győrről. állandó tagként a győri színházhoz szerződött szirtes ádám. rajta kívül még számos taggal, elsősorban fiatalokkal egészült ki a színház társulata.

/folyt köv/

14.13/ny

-41-

16/620

bb 39. évadnyitó...folyt/ny

az évadnyitó társulat ülés érdekes eseménye volt, hogy a társulat tagjai, a meghívott vendégek együtt tekintették meg az új győri színház építkezését. csehszlovák, magyar és osztrák tervezők közös tervei révén épül az ország legújabb és legmodernebb színháza. várady györgy igazgató bejelentette, hogy az 1974/75-ös évadot már az új színház társulatának kialakítására is felhasználják. az évadnyitó társulati ülésen megjelent háry béla, a győr-sopron megyei pártbizottság első titkára is./mti/

-. -

bb.40. elhunyt dr. zsidai lászló országgyűlési képviselő

vid/p fm hgy

1974. szeptember 5.

hosszantartó súlyos betegség után 51 éves korában elhunyt dr. zsidai lászló, országgyűlési képviselő, a mezőmagymihályi állami gazdaság igazgatója. dr. zsidai lászló az mszmp mezőkövesdi járási bizottsága végrehajtó bizottságának tagja volt és több mint egy évtizeden át irányította az egyik legnagyobb borsod megyei állami gazdaságot, kerületében második alkalommal választották országgyűlési képviselőnek./mti/

-. -

bb 41. jubileumi kiállítás a 25 éves miskolci nehézipari műszaki egyetemen

vid/fm/ny hgy

1974 szeptember 5

a fennállásának negyedszázados évfordulóját ünneplő miskolci nehézipari műszaki egyetemen csütörtökön több kiállítás nyílt. az egyetem galériájában a felsőoktatási intézmény kiszervezésének rendezésében az eltelt negyedszázad fejlődését mutatják be. a kiállítás számot ad az egyetem fejlődéséről, az egyes karokon végzett oktató, nevelő és kutató munkáról; szemlélteti, hogyan fejlődött az egyetemi hallgatók képzése, milyen tevékenységet fejtettek ki a fiatalok a tudományos diákkörökben, a nyári egyetemi építőtáborokban.

az egyetemi könyvtár aulájában rendezett tárlaton bemutatták a miskolci egyetem tanárai által írt tankönyveket, jegyzeteket, az 1957-től magyar nyelven megjelentetett és a tudományos dolgozatokat tartalmazó „közleményeket”, „kiállították csaknem száz doktori értekezés kéziratát is.

/folyt köv/
14.30/ny

-42-

Tó/1630

vob 41. / jubileumi...folyt/ny

csütörtökön jelent meg a miskolci nehézipari műszaki egyetem „közleményeinek”, huszonegyedik kötete. az emlékkönyvet a felsőoktatási intézmény jubileuma alkalmából adták ki, s az bemutatja a bányász-, a kohász- és a gépészmérnöki karon működő több mint harminc tanszék, valamint a dunaujvárosi kohó- és fémipari-, valamint a kazincbarcikai vegyipari automatizálási főiskolai kar munkáját. beszámolnak a közleményekben többek között a tizennégy külföldi egyetemmel és főiskolával fenntartott kapcsolatokról csak úgy, mint a gyakorlati képzés eredményeiről./mti/

-. -

bb.42. barátságvonat indult veszprémből haszkovóba

vid/a/fm /a/hgy

1974. szeptember 5.

barátságvonat indult veszprém megyéből, a bulgáriai testvérmegye székhelyére, haszkovóba. a barátságvonat csaknem 400 utasa egy héten át ismerkedik haszkovó és környéke nevezetességeivel, s a vállalatok, gazdaságok csoportjai szakmai érdeklődésüknek megfelelő testvérműzemekbe is ellátogatnak./mti/

-. -

bb.43. békés megyei táncosok utaztak dijónba

vid/a/fm/ahgy

1974. szeptember 5.

csütörtökön franciaországba - huszonnyolcadik külföldi turnéjára - utazott el a békéscsabai balassi és a gyulai körös táncgyűttes. a táncosok dijónban 25 ország ötven együttesével versenyeznek a 16 darab lajos-aranyból összekapcsolt láncért. a „szőlő ünnepe”, nemzetközi folklórfesztiválon huszár-ruhában táncolják a toborzót, majd békés megyei néptánc-összeállítást mutatnak be.

a fesztiválról párizsba utaznak, ahol a bagneux munkáskerületben lépnek közönség elé. /mti/

-. -

14.30/a

- 43 -

Tó/1630

bb.44. környezetvédelem nógrád megyében

vid/p kz hgy

1974. szeptember 5.

másfél évtizeddel ezelőtt salgótarján és környéke még az ország legszennyezettebb vidékei közé tartozott. a város üze-
mei naponta száznyolcvan köbméter generátorgázvizzel, két- és
fél tonna nyers fenollal, bányái napi kétezer köbméter banya-
vizzel mérgezték felszíni vizeit és talajvizét. a kohók, gyár-
kémények, salakhegyek okozta levegőszennyezés mértéke három-
szorosan haladta meg a maximálisan tűrt határértéket. másfél
évtized folyamán - állapították meg a nógrád megyei népi ellen-
őrzési bizottság csütörtökön megtartott ülésén - lényeges vál-

tozások következtek be: a salgótarjáni nagyüzemek áttértek a
korszerű földgáz-, vagy olajtüzelésre; a megyeszékhely városköz-
pontjának átépítése - a korszerű távfűtés, gázfűtés bevezetésé-
vel, elterjedésével - szintén a levegő, illetve a felszíni vizek
szennyezésének számottevő csökkenését eredményezte. a megyei
tanács, a köjál, és más állami szervek erőfeszítései mel-
lett salgótarján hat nagyüzeme a hatvanas évektől csaknem két-
százmillió forintot költött környezetvédelemre, s jelenleg is
költséges beruházásokkal igyekszik semlegesíteni a környezetre
ártalmas termelési folyamatokat.

a népi ellenőrök azonban azt sem hallgatták el, hogy
hiába építették meg több mint hatvanmillió forintos költség-
ből a zagyvarónai ötvözetgyár elektrofilttere és porleválasztó
berendezését, mert annak rossz hatásfoka miatt a gyár kéményei
továbbra is naponta 3-4 vagon port ontanak a levegőbe.

a neb a többi között sürgeti a megyeszékhely ivóvizének
zömét szolgáltató ipoly-folyó még fokozottabb védelmét, a le-
vegő- és vízszennyező ipari- és mezőgazdasági üzemek szigorubb
hatósági ellenőrzését és birságolását. az ülésen felhívták a
figyelmet arra, hogy a nagyarányu lakás- és kommunális építke-
zésektől megveszte elmaradt a csatornázás üteme, többnyire
elavult a szemét- és hulladékgyűjtés, szállítás, tárolás mód-
ja, alacsony a szennyvizderítő telepek kapacitása. a neb java-
solta, hogy e problémát a tanácsok legkésőbb az v. ötéves terv
végéig oldják meg kellőképpen előkészített intézkedésekkel.

/mti/

14.40/p

16162

-.-

-44-

bb.45. hogyan élnek a gyermekgondozási segélyt igénybe vevő
édesanyák? - ankét a nőtanácsnál

t/gy/pá/zs/a/hgy

1974. szeptember 5.

jelenleg több mint 200 ezer édesanya veszi igénybe a gyer-
mekgondozási segélyt; családon belüli helyzetükről, valamint
munkába állásuk gondjairól volt szó csütörtökön a magyar nők
országos tanácsa és a magyar vöröskereszt közös ankétján. a
nőtanács székházában megtartott találkozón dr.vidosfalvy magda,
a vöröskereszt főtitkárhelyetese szölte a nőtanács és a vörös-
kereszt együttműködéséről, amelynek fő területe az egészséges
életmódra nevelés, az ifjúság felvilágosítása, valamint az egész-
séges, harmónikus család kialakítása. a vöröskereszt a népese-
déspolitikai határozattal összefüggésben a felvilágosító, tu-
datformáló, egészségügyi nevelőmunkát, a közvélemény formá-
lását tekinti legfőbb feladatának. ennek érdekében szerveztek
tanfolyamokat, létrehozták az „anyák iskoláját”, amelyet az
utóbbi időben a szülők iskolájává fejlesztettek. új kiadványa-
ik segítségével orvosok és védőnők oktatják a fiatalokat a csa-
ládi életre, adnak ismereteket a szexuális élet problémáiról,
az újszülött és a kisgyermek gondozásáról, ápolásáról. a jövő
ben többet kívánnak foglalkozni a gyermekgondozási segélyen lé-
vő édesanyák gondjaival. eddig pest- győr megyében, komárom me-
gyében, borsod és hajdu megyékben alakultak olyan klubok, a-
melyekben a fiatal anyukák egészségügyi előadásokat hallgatnak
meg, az orvosokkal megbeszélik problémáikat. a kismamák klub-
jai azért is népszerűek, mivel az összejövetelek idején kicsi-
nyeik felügyeletéről is gondoskodnak.

ferge zsuzsa szociológus a nők családon belüli helyzeté-
ről végzett országos felmérés egy-két érdekesebb tapasztalatá-
ról számolt be. a gyermekgondozási segéllyel otthon maradó kis-
mamák a családdal töltött három év alatt a korábbinál több
időt fordítanak olvasásra, pihenésre és tanulásra. hátrányt
jelent azonban, számukra a munkából, a szakmából való kiesés.
nem egy édesanyát az a kellemetlen hír várja a munkahelyre va-
ló visszatéréskor: hogy mással töltötték be régi munkakörét,
az sem egyedi eset, hogy a visszatérőknek ugyanugy újra és
újra kell vizsgáznuk, bizonyítaniuk szaktudásukat, rátermett-
ségüket, mintha ujoncok lennének munkahelyükön./mti/

14.45/a

-.-
-45-

161620

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bb.25./ ünnepi ülés...../1.bek. alulról 3.sorában
a név:

s z a t m á r i istvänné

/mti/

--

bb 46. megkezdődtek a színházi próbák szegeden - kapunyitás
szeptember 26-án cinka panna balladájával

vid/fm/ny hgy

1974 szeptember 5

a szegedi nemzeti színházban - amely szeptember 26-án nyit-
ja kapuit - megkezdődtek az új évad nyitó darabjának, cinka
panna balladájának próbái. a mű az 1949-ben elhunyt balázs
béla, szegedi származású író és költő, valamint kodály zoltán
közös alkotása. a hazánkban eddig csupán két alkalommal előadott
szindarab cselekménye a kuruc-korban játszódik, s fő témája a
hazaszeretet. két fő alakja a legendáshírű női cigányprimás, cin-
ka panna és ocskay brigadéros.

a szegedi színház 1974-75. évi programjában 11 bemutató
és 7 felújítás szerepel. négy ősbemutatóra is sor kerül. közülük
különösen figyelemre méltó az aranykoporsó című opera, amelyet
móra ferenc közismert regénye alapján vántus istván szegedi zene-
szerző komponált. ugyancsak nagy érdeklődésre tarthat számot
gáspár margit tüzvarázs című drámája, amely a művelődésügyi mi-
niszterium által hazánk felszabadulásának 30. évfordulójára hir-
detett pályázatra készült.

már a próbák előtt megkezdődött és eredményesnek ígérkezik
a ,,közönségtoborzás,,. harminc százalékos kedvezménnyel bocsá-
tották ki az egyetemi hallgatók és a pedagógusok részére bérletet.
a nyugdíjasok pedig 60 százalékkal olcsóbb áron nézhetik meg az
előadásokat, ha bérletet váltanak./mti/

14.55/ny

-46-

161630

bb.47. magyar-bolgár barátsági nagygyűlés barcson

vid/a/fm

1974. szeptember 5.

csütörtökön magyar-bolgár barátsági nagygyűlést tar-
tottak barcs községben. a nagygyűlésen résztvevő szvetozár
vaszilev, a budapesti bolgár kulturális központ igazgató-
helyettese és muzafez ibzahimora, a szófiai béketanács tag-
ja./mti/

--

bb.48. százezer látogató az országos környezetvédelmi kiállí-
táson

vid/a/fm

1974. szeptember 5.

országos körutja során tatabányára érkezett a ,,vív-
levegő-élet,, című környezetvédelmi vándorkiállítás. komárom
megyei ipari és mezőgazdasági üzemek vezetőinek képviselété-
ben nyitották meg pénteken a nagyszabású kiállítást. grafiko-
nok és nagyméretű fotók ábrázolják, hogy az ország különböző
településein milyen intézkedések történtek a környezet védelé-
mére, az ipari ártalmak csökkentésére. a kiállítás rendezői, az
építésügyi és városfejlesztési minisztérium, az országos vív-
ügyi hivatal, a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium
és a mtesz eddig 12 városban mutatták be a tanulságos kiállí-
tást. mindenütt nagy érdeklődést váltott ki nemcsak a szakembe-
ek, hanem a lakosság körében is. eddig mintegy százezer látoga-
tója volt a vándorkiállításnak. az idén még további négy város-
ban, ipari településen állítják ki, majd a szakemberek és a
lakosság észrevételeivel, valamint a legújabb környezetvédelmi
intézkedésekkel, eredményekkel kiegészítve, újjárendezve
viszik ismét országos körutra./mti/

--

bb.49. komor istvännak,

k/fm/a/hgy

1974. szeptember 5.

a kispözüri csiky gergely színház elhunyt igazgatójának temetése
szeptember 8-án, vasárnap 11 órakor lesz baján, a szegedi-
uti temetőben./mti/

14.55/a

-47-

161710

kbb.50. focok jeno fogadta v.a. kirillint

gg/sl/p hgy

1974. szeptember 5.

focok jeno, a minisztertanacs elnoke csutortokon hivatalaban fogadta vlagyimir alekszejevics kirillint, a szovjetunió minisztertanacsanak elnokehelyetteset. a sziveles, barati legkoru esz-mecseren részt vett huszar istvan, a minisztertanacs elnokehelyettese, dr. ajtai miklos, az omfb elnoke es v.j. pavlov, a szovjetunió budapesti nagykövete is ./mti/

--

bb. 51. idenykezdes az orszag legnagyobb cukorgyaranban - megindultak a ,,repa-iranyvonatok,,

o/vid-kz/rj hgy

1974. szeptember 5.

csutortokon ujabb ket cukorgyar - a kaposvari es a szolnoki - kezdte meg az idei termes feldolgozasat. a szolnoki cukorgyar - az orszag legnagyobb ilyen uzeme - az uj idenyben mar naponta 460-480 vagon repat dolgoz fel az utobbi evekben vegrehajtott nagyszabasu korszerusites es bovités eredményeként. hat megye teruleterol szallitják az iden a repat a termelők szolnokra. a 110-120 naposra tervezett idenyben az elozetes szamitasok szerint körülbelül 52 000 vagon nyersanyag fut be a gyar pályaudvarára. az arányokra jellemző, hogy a kaposvari gyar ugyanakkor csak mintegy 26.000 vagon repat fogad es dolgoz fel az uj kampanyban.

a cukorgyarak indulasához kapcsolódik az a jelentés is, mely szerint ugyancsak csutortokon aláírták a sárvári cukorgyar es a szombathelyi máv igazgatóság szocialista együttműködési szerződését. a megállapodás szerint a vasut zoldutat biztosít a ,,repavonatoknak,, s a lehetőséghez képest irányvonatokkal szallítja a nyersanyagot a gyarba. az uzem ugyanakkor kötelezte magát, hogy a kocikat késedelem nélkül kiüríti, hogy azok nyomban ujabb szallitmányokért indulhassanak.

a máv szegedi igazgatóságának öt megyére kiterjedő körzetében a legfrisebb jelentés szerint már meg is indultak a cukorrépat szallító irányvonatok. az igazgatóság területén ebben az idenyben már tiz olyan körzeti ,,repaállomás,, működik, ahol 100 százalékosan gépesítették a földekről beérkező áruk kirakását, mérlegelését, illetve a vagonok megtöltését. /mti/

--

15.45 rj

- 48 -

bb. 52. kiállítás a 25 éves hajdusági tsz mozgalomról

vid/kz/rj hgy

1974. szeptember 5.

„a termelészövetkezeti mozgalom huszonöt éve hajdu-biharban ,,cimmel nyilt kiállítás csutortok/hajduhadházon a nagyközségi tanács dísztermében. husz nagy tablón képek, számok, eredeti dokumentumok mutatják be a hajdusági közös gazdaságok huszonöt évének legfontosabb állomásait. kiállították az alakulási jegyzőkönyveket. láthatók az első belépési nyilatkozatok és az egyesülési határozatok. bőségesen dokumentálja a kiállítás azt is, hogy a megye közös gazdaságai ma már több mint hat milliárd forint termelési értéket produkálnak egy év alatt. /mti/

-- Löw

bb. 53. pénteken nagygyűlés az egyesült izzóban bulgária felszabadulásának 30. évfordulója alkalmából

i/pr/s/zs/rjhgy

1974. szeptember 5.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, a budapesti pártbizottság es a hazafias népfrent országos tanácsa bulgária felszabadulásának 30. évfordulója alkalmából szeptember 6-án, pénteken délután 3 órakor nagygyűlést rendez az egyesült izzóban.

a nagygyűlésen lázár györgy, a minisztertanács elnokehelyettese es sztoio sztanoev, a bolgár népköztársaság magyarországi nagykövete mond beszédet. /mti/

--

bb. 54. szurcsik jános kiállítása szombathelyen

vid/fm/rj la

1974. szeptember 5.

csutortokon szombathelyen, a képcsarnok vállalat derkovits gyula bemutató termében megnyilt szurcsik jános munkácsy-és szot-dijas festőművész kiállítása. a tárlaton 38 olajfestmény es nyolc grafika látható.

a kiállítást gerecs lászló, a vas megyei tanács népművelési csoportjának vezetője nyitotta meg. /mti/

--

17.10 rj

- 49 -

bb. 55. magyar pártmunkás-küldöttség utazott párizsba

pá/rj zs la

1974. szeptember 5.

a francia kommunista párt központi bizottságának meghívására csütörtökön pártmunkás küldöttség utazott párizsba sikula györgy, a magyar szocialista munkáspárt hajdu megyei bizottsága első titkárának vezetésével. a küldöttség részt vesz a kommunista párt-sajtó hagyományos központi ünnepségén is. elutazásakor a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren fodor lászló, a központi bizottság osztályvezető-helyettese bucsuztatta.
/mti/

-. -

bb. 56. a norvég testvérpárt központi bizottságának küldöttsége budapesten

pá/rj zs la

1974. szeptember 5.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának meghívására csütörtökön budapestre érkezett a norvég kommunista párt központi bizottságának küldöttsége, rolf nettum, a politikai bizottság tagja, a párt elnökhelyettese vezetésével. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren horn gyula, a központi bizottság külügyi osztályának helyettes vezetője fogadta.
/mti/

-. -

bb. 57. az oirt gyermekdal-versenyének eredményei

gk/rj la zs

1974. szeptember 5.

budapesten tartotta nemzetközi gyermekdal-kompozíciós versenyt az oirt nemzetközi rádiós szervezet. a zsüri farkas ferenc elnökletével szeptember 3-5 között értékelte a nyolc országból beküldött műveket. az eredmények a következők:

/folyt.köv./

17.15 rj

- 50 -

Tó/1805

bb. 57. / az oirt gyermekdal.... 1. folyt./rj

az ovodás dalok kategóriájában első díjat nyert balázs árpád - csukás istván: csufoló című dala. ii. díjat nyert a cseh ilja hurnik - václav fischer: lencsét ültetek című dala.

az ovodás műsorok számára komponált dalok kategóriájában első díjat nyert ránki györgy - iványi mária: csóri csuka című dala. a második díjat a bolgár vaszil lolov - radoj kirov: nagypapa *dala* című műve nyerte.

a kisiskolások kategóriájának első díját miroszlav raichl-václav fischer: három kis mese című műve, második díját karai józsef - osvát erzsébet zenés ébresztője kapta.

a kisiskolás rádiódalok kategóriájának első díját a szovjet vlagyimir rubin nyekraszov verseire írt két kóruspoémája, második díját andrzej koszewski - jerzy ratajczak: a macska című kórusa kapta.

a 10-14 évesek számára komponált dalok közül rainer lischca /ndk/ „az állatok hangjai”, című kórusa, a második díjat lendvay kamilló - kövesdy jános: cserfes nóta című műve kapta.

a legszebb szöveg díját václav fischer /csehszlovákia/ nyerte, ilja hurnik óvodásdalainak szövegéért. a legjobb előadás díját rubin két poémájának megszólaltatásáért a moszkvai rádió gyermekkora és karnagya, viktor szergejevics popov nyerte.

a pályanyertes műveket a rádió külön adásban mutatja be hallgatóinak; a legsikerültebb gyermekdalok kottája a zeneműkiadó kiadásában nyomtatásban is napvilágot lát. /mti/

-. -

bb. 58. új, hazai gyártmányú klímaberendezés állt munkába a kőbányai textilművek fonodájában

t/ol/gk/rj sl la

1974. szeptember 5.

a textiliparban a rekonstrukció általában véve elsősorban technikai gépcserét jelent, korszerű gépek munkába állítását, újfajta technológiák bevezetését. a kőbányai textilművek maglódi uti fonodájában eltértek ettől a szinte általánosan mondható gyakorlattól, s az első helyre a munkakörülmények javítását célzó beruházásokat sorolták.
/folyt.köv./

17.25 rj

- 51 -

Tó/1805

bb. 58. / uj, hazai gyártmányu... 1. folyt./rj

ezek közül a legnagyobb jelentőségű a fonodai klimaberendezés teljes körű rekonstrukciója. a régi berendezés 1952-ben készült és bár a fonás szükséges technológiai követelményeit, a levegő meghatározott páratartalmát biztosította, a munkatermek nyáron 38-40 fok körüli hőmérséklete a dolgozók számára szinte elviselhetetlen volt. az ilyenformán több mint két évtizedes problémát megoldó új klimaberendezést csütörtökön üzem közben mutatták be a gyárat meglátogató keserű jánosné könnyűipari miniszternek. a 34 millió forintba került új hűtőgépes lég-szabályzó berendezésről, a beruházás körülményeiről csontos józsef, a kőbányai textilművek igazgatója és a kivitelezők: a jászberényi hűtőgépgyár, valamint a könnyűipari szerelő és gépgyártó vállalat képviselői adtak tájékoztatást. a most üzembe helyezett berendezés 32 celsius fok külső hőmérséklet mellett is 26 fokos belső hőmérsékletet biztosít. amellett, hogy kíméli a dolgozók egészségét, egyúttal fokozza a fonal feldolgozhatóságát is; nem szárad ki, nem szakad minduntalan, s a jó minőségű, termelékenyebb munkának megfelelően több pénz kerül a fonónok fizetési borítékjába.

a miniszterasszony kérdésére a hűtőgépgyár képviselője elmondotta; felkészültek arra, hogy az igényeknek megfelelően a hazai textilipar több más üzemét is ellássák hasonló korszerű, hazai gyártású klimaberendezéssel.

a kőbányai textilműveknél egyébként a klimaberendezés készítésével egyidőben hozzáálltak a gépcseréhez is. már működik néhány új köröktógép és a tervidőszak végéig további fonalfestő, kikészítő, körkötő berendezéseket és bd-típusú csehszlovák gyártmányú fonógépeket, továbbá szovjet gyártmányú sztb-szövőgépeket és más speciális gépcsoportokat szereznek be. /mti/

--

bb. 59. változékony időjárás a hét végén

i/sz/pá/rj sl la

1974. szeptember 5.

európa időjárását a változékonyaság jellemzi, s csütörtökre nagy hőmérséklet-különbségek is kialakultak kontinensünkön. ezt két időjárási tényező váltotta ki. a képzeletbeli párizs, prága, varsó vonaltól északra egy nagy kiterjedésű óceáni eredetű ciklon hatására hűvös, csapadékos az idő. ezeken a területeken gyakoriak az esőzések, s a délnyugati, nyugati szél is egy-egy helyen már viharos erejű.

/folyt.köv./

17.33 rj

148 no

- 52 -

bb. 59. / változékony... 1. folyt./rj

a képzeletbeli vonaltól délre ugyanakkor száraz, napos az idő, s szinte felhőtlen az égbolt. kimondottan nyári, meleg idő a földközi-tenger vidékét leszámítva egyedül a szovjetunió európai területén található. moszkvában például csütörtökön 25 fokot mértek, s a krim félsziget vidékén a hőmérő higanyszála a 28 fokot is elérte, ez általában 3-4 fokkal meghaladja a sokéves átlagot. máshol általában átlagos vagy az alatti a hőmérséklet: londonban, stockholmban 14, berlinben 19, varsóban 20 fokot mértek. valamivel melegebb az idő párizsban és prágában, ahol 23, spanyolországban ahol 26, rómaiban és a földközi tenger vidékén, ahol 27-30 fokos a meleg. a meteorológiai előrejelzések gyors változást nem várnak a következő napokban kontinensünk időjárásában, de a nyugat-európa fölött kialakult mérsékeltvízi ciklon hűvösebb óceáni léghullámai fokozatosan beáramlanak majd európa belsőjébe.

hazánkban csütörtökön száraz, kevésbé felhős volt az idő, esőseholsem esett. a hőmérséklet is általában országsszer- te egységes volt, 21-23 fokot mértek a kora délutáni órákban. ez valamivel alacsonyabb az átlagnál, a szokásos szeptember eleji 22-26 fokos meleghez képest.

a meteorológiai intézet előrejelzése szerint a következő napokban, így a hét végén fokozatosan megnövekszik majd a felhőzet, s egy-két nap múlva záporosó, zivatarra is számítani kell. az eleinte még mérsékelt déli, délnyugati szelet a megélénkülő északnyugati váltja fel. a nappali hőmérséklet eleinte 22-26 fok lesz, majd 18-21 fokra csökken. a hajnalok hűvösek lesznek, 9-15 fok várható. /mti/

--

bb. 60. antifasiszta nagygyűlés győrött

vid/fm/rj la

1974. szeptember 5.

a győri richards finomposztógyárban csütörtökön antifasiszta nagygyűlést rendeztek, amelyet fördös andrásné, a hazafias népfront győr-sopron megyei bizottságának titkára nyitott meg. a nagygyűlés elnökségében helyet foglalt uszta gyula altábornagy, a magyar partizánszövetség főtitkára, kiss károly, az országos béketanács alelnöke, dr. molnár béla, a hazafias népfront országos tanácsának titkára, - aki az európai biztonság és együttműködés magyar nemzeti bizottságát is képviselte, - valamint dr. miklós béla, a magyar jogász szövetség megbízott főtitkára, és háry béla, a győr-sopron megyei pártbizottság első titkára. /folyt.köv./

17.53 rj

101840

- 53 -

bb. 60. / antifasiszta ... 1. folyt./rj

a megnyitó után dr. szakács ödön, a legfelsőbb bíróság elnöke mondott beszédet. bevezetőben hangoztatta: az antifasiszta harc akkor érheti el célját, ha hazánkban és a világon mindenütt a dolgozók minden rétegének emlékeztetébe idézik a fasiszta gaztetteket, amelyek a második világháború éveiben érték el pusztításaik tetőpontját. ugyanilyen fontos a neofasizmus, a revansizmus, a militarizmus elleni harc is. emlékezni kell a második világháború 50 millió áldozatára, és külön azokra, akik a haláltáborokban és a gestapo kínzókamráiban pusztultak el.

dr. szakács ödön ezt követően részletesen szólt a nürnbergi perről. kiemelte: először fordult elő a történelem során, hogy felelősségre vonták azokat, akik háborút robbantottak ki. foglalkozott a szónok a per történetével, egyes fejezeteivel, az ítéletekkel.

emlékeztetett arra, hogy a második világháború befejeztével nagy csapás sújtotta a nemzetközi fasizmust, de az nem semmisült meg, tevékenysége nem szűnt meg Európában és más kontinenseken sem. a fasiszta erők mindenütt támaszai a legreakciósabb politikai törekvéseknek és üldözi a demokratikus erőknek. dr. szakács ödön szólt a katonai junták népelelnyomó tevékenységéről, a különböző országok szélsőjobboldali mozgalmairól. külön szólt a chilei népi kormány eredményeiről, tevékenységéről és a mai chilei helyzetéről. beszédét a következő gondolatokkal fejezte be:

- a fasizmus és a reakció elleni harcot nem lehet elválasztani attól a küzdelemtől, amelyet korunk három fő forradalmi ereje - a szocialista világrendszer, a tőkésországok munkásmozgalma, a nemzeti felszabadító mozgalom - folytat az imperializmus ellen. minél szilárdabbak az antifasiszta küzdelem frontjai, annál sikeresebben lehet visszaverni és felszámolni a fasiszta veszélyt.

a nagy tetszéssel fogadott beszéd után a felszólalók megbélyegezték a fasizmus mai megnyilvánulásait. a nagygyűlés résztvevői nyilatkozatot fogadtak el, amelyben elítélték a napjainkban működő fasiszta erőket. jóváhagyták két tiltakozó távirat szövegét is, amelyeket a chilei katonai juntának és a hazafiakat elítélő szándékozói bíróságnak küldenek el. /mti/

18.03 rj

Tó1840

- 54 -

bb. 61. kállai gyula fogadta a vdk békemozgalmi küldöttségét
pá/e zs la 1974. szeptember 5.

kállai gyula, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke csütörtökön fogadta a vdk békemozgalmi küldöttségét, amelyet trang tong, a vdk békevédelmi bizottságának tagja vezet. kállai gyula tájékoztatta a küldöttséget hazánk helyzetéről, véleményt cseréltek időszerű külpolitikai kérdésekről és a vietnami helyzetről. a találkozón részt vett sebestyén nándorné, az országos béketanács főtitkára. jelen volt nguyen manh cam, a vdk budapesti nagykövete. /mti/

-..-

bb. 62. chilei szolidaritási gyűlés a minőségi cipőgyárban
t mir/gg/e zs la 1974. szeptember 5.

csütörtökön a minőségi cipőgyár központi gyáregységében szolidaritási gyűlésen találkoztak a gyár dolgozói a chilei fiatal kommunisták szövetségének hazánkban tartózkodó képviselőivel. a forró hangulatu ünnepségen a gyár több mint 2 000 fiatalja nevében fazekas éva kisz titkár köszöntötte a vendégeket, majd a központi üzem fiataljai **adtak csaknem egyórás műsort.**

~~adtak csaknem egyórás műsort.~~

pados jános, a vállalat főmérnöke a minőségi cipőgyár több mint négyezer dolgozójának együttérzését tolmácsolva hangsúlyozta: a magyar nép teljes együttérzéssel áll chile igaz ügye mellett. szolidárisak vagyunk a hős nép harcával, amelyet az emberhez méltó életért, a szabadságért, az elnyomás és terror ellen vív.

a chilei vendégek meghatott szavakkal mondtak köszönetet a nagygyűlés résztvevőinek az őszinte szolidaritásért. mint mondták, ez a nagygyűlés is biztatást jelent számukra a fasiszta katonai junta elleni megalkuvás nélküli küzdelemhez. /mti/

-..-

18.05/e

Tó1840

- 55 -

bb. 63. balogh andrás kiállítása miskolcon

vid/e fm la

1974. szeptember 5.

a képcsarnok vállalat miskolci szőnyi istván kiállítási termében csütörtökön megnyílt balogh andrás festőművész tárlata. a kiállításon mintegy ötven olajfestmény látható.

a megnyitó ünnepségen dr. végváry lajos művészettörténész mondott beszédet. /mti/

--.-

bb. 64. ezerszáz fellépés - a tatabányai bányásztáncosok jubileumi diszeloádása

vid/e fm la

1974. szeptember 5.

a tatabányai bányász táncegyüttes - megalakulásának 25. évfordulója alkalmából - csütörtökön jubileumi diszeloádást rendezett a népházban. a negyed évszázad alatt 1100 nyilvános előadása volt a csoportnak és műsorát mintegy félmillióan nézték meg. a népszerű bányásztáncosok sokat tettek a népi tánc-kultúra fejlesztéséért. elsősorban szűkebb hazájukban, tatabányán és komárom megyében szerepelnek és bemutatkoztak már 12 országban is. többek között dániában, csehszlovákiában, finnországban, angliában, olaszországban és az nszk-ban képviselték a magyar néptáncmozgalmat. külföldi szereplésük során több táncegyüttesel baráti kapcsolatot alakítottak ki. angliai turnéjuk hatására például a szigetországban „balaton”, néven a magyar népi táncagyományokat ápoló és művelő táncegyüttes alakult.

a tatabányai táncosok színvonalas művészeti munkáját társadalmi elismerések egész sora is bizonyítja. kitüntették a csoportot a szocialista kulturáért jelvényvel, az országos béketanács aranykoszorus jelvényével és az mszbt aranyplakettjével. háromszor elnyerték a kiváló együttes címet, az idei nyáron pedig a szakszervezeti néptáncgyüttesek első országos minősítésén arany fokozatot értek el. a csoportot megalakulása óta hubay győző koreográfus vezeti. /mti/

--.-

18.10/e

- 56-

16/1870

bb. 68. kádár jános fogadta v.a. kirillint

sl/rj la

1974. szeptember 5.

kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára csütörtökön a központi bizottság székházában fogadta vlagyimir alekszejevics kirillint, a szovjetunió minisztertanácsának elnökhelyettesét. a szívélyes, baráti légkörű eszmecsere-n részt vett óvári miklós, az mszmp kb titkára, huszár istván, a minisztertanács elnökhelyettese, i.n. makarov, az szkp kb osztályvezető helyettese és v.j. pavlov, a szovjetunió budapesti nagykövete. /mti/

--.-

bb. 65. dr. oddur gudjonsson,

gk/rj zs la

1974. szeptember 5.

az izlandi köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete végleg elutazott magyarországról. a nagykövetet tóth raymond, a külügyminisztérium protokoll osztályának helyettes vezetője bucsuztatta. /mti/

--.-

bb. 66. a gépipari delegáció,

gk/rj sl la

1974. szeptember 5.

amely dr. betlej sándor kohó- és gépipari miniszterhelyettes vezetésével részt vett az építő, utépitő és kommunális gépgyártási munkacsoport ülésén, csütörtökön hazaérkezett moszkvából. /mti/

--.-

18.15 rj

- 57 -

16/1870

bb. 67. az élelmiszer és fagazdaság országos ifjúsági parlamentje

t/sl/gg/rj la

1974. szeptember 5.

csütörtökön a kertészeti egyetem dísztermében megkezdődött az élelmiszer- és fagazdaság első országos ifjúsági parlamentje, amelyen 400 000 fiatal képviselőjében 189 küldött vesz részt.

vitaindítóelőadásában dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter rámutatott, hogy egész sor területen sikerült már előrelépni az ifjúsági törvény végrehajtásában. a vállalatok fokozottan támogatják a fiatalokat a pályaválasztásban, a munkahelyi beilleszkedésben, a továbbtanulásban, élet- és munkakörülményeik javításában. az ágazat gazdasági vezetői és szakemberei immár rendszeresen tájékoztatják az általános iskolák végzős osztályainak növendékeit az élelmiszer- és fagazdaságban kínálkozó munkalehetőségekről, a munka sokrétűségéről. a mezőgép tröszt 22 vállalata például csaknem 200 iskolával, tanintézzettel tart szoros kapcsolatot, s ilymódon biztosítja ipari tanuló-utánpótlásának 80-90 százalékát.

a pályakezdő fiatalok támogatására a szakma több ágazatában ugynevezett patronáló rendszer alakult ki, amelyben a gazdasági vezetők, a kisz, a szocialista brigádok segítik a fiatalokat a kezdeti nehézségek áthidalásában. különösen a konzervgyárakban és a husipari vállalatoknál működik hatékonyan a patronáló rendszer.

csaknem valamennyi munkahelyen gondoskodnak most már arról is, hogy a dolgozó fiatalok tovább tanulhassanak, sokhelyütt a kötelezőnél is nagyobb tanulmányi kedvezményeket adnak most már az ifjúságnak, amit a minisztérium természetesen helyesel. örvendes módon mind nagyobb figyelmet fordítanak a fizikai dolgozók gyermekeinek továbbképzésére. e támogatásnak egyre inkább kialakul az intézményes rendszere. egész sor megye szakigazgatási osztálya szerződéseket köt felsőoktatási intézményekkel a fizikai dolgozók gyermekeinek továbbképzésére. az oktatási intézmények előkészítő tanfolyamokon készítik fel felvételire a fizikai dolgozók gyermekeit. a minisztérium megfontolandónak tartja a fagazdaság ifjúsági parlamentjében elhangzott javaslatot, amelyben azt kezdeményezték a fiatalok, hogy a műszaki egyetemeken az idén első ízben alkalmazott rendszer - a jó képességű, de érettségivel nem rendelkező munkásfiatalok egyetemi továbbtanulását - miképpen lehetne kiterjeszteni az élelmiszer- és fagazdaságra is.

/folyt.köv./

18.20 rj

- 58 -

bb. 67. / az élelmiszer...1. folyt./rj

a miniszter ezután néhány kedvezőtlen jelenségre utalt. a többi között arra, hogy az élelmiszergazdaságban viszonylag sok fiatal nem végezte el az általános iskola nyolc osztályát. arányuk hozzávetőlegesen eléri a 10-12 százalékot. a központi intézkedések és támogatások ellenére gyakran igen nehéz megbirkózni a maradi, visszahuzó szemlélettel, tudati konzervativizmussal. maga a fiatalság segíthet legtöbbit abban, hogy a helyzet megváltozzék.

nem mindenütt értek még el kellő eredményeket a fiatalok közéletiségének erősítésében sem. a kisz szervezetek ma már egyre határozottabban törekednek jogaik érvényesítésére, a szövetkezeti fiatalok többsége azonban még távolról sem él a szövetkezeti demokrácia nyújtotta jogokkal. közgyűléseken sokan idegenkednek a véleménynyilvánítástól. e területen is nevelőmunkára van szükség, mindenekelőtt a kisz szervezetek ösztönözzék a fiatalokat a demokrácia adta lehetőségek kihasználására.

a tanácskozáson - amely pénteken szekció-ülésekkel folytatja munkáját - részt vett szabó istván, a termelőszövetkezetek országos tanácsának elnöke, és illisz lászló a kisz központi bizottságának titkára is. /mti/

-.-

bb. 69. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13 órától 18 óráig:

rj la

1974. szeptember 5.

37. gépi szünet a homokon
38. új gőztermelő kazánok
39. évadnyitó társulati ülés a győri színházban
40. elhunyt dr. zsidai lászló országgyűlési képviselő
41. jubileumi kiállítás a miskolci egyetemen
42. vbarátságvonat veszprémből haszkovoba
43. békés megyei táncosok díjonba utaztak
44. környezetvédelem nógrád megyében
45. ankét a nőtanácsnál
46. színházi próbák szegeden

/folyt.köv./

18.30 rj

- 59 -

bb. 69. /a belföldi... 1. folyt./rj

47. magyar-bolgár barátsági nagygyűlés barcson
 48. országos környezetvédelmi kiállítás
 49. vasárnap temetik komor istvánt
 50. focs jeno fogadta kirillint
 51. répa irányvonatok
 52. kiállítás a hajdusági tsz mozgalomról
 53. pénteken nagygyűlés az egyesült izzóban
 54. szurcsik istván kiállítása
 55. pártmunkás küldöttség utazott párizsba
 56. norvég pártküldöttség budapesten
 57. az oirt gyermekdal versenyének eredményei
 58. új klímaberendezés a kőbányai textilművekben
 59. változókéony idő
 60. antifasiszta nagygyűlés
 61. kállai gyula fogadta a vdk békemozgalmi küldöttségét
 62. chilei szolidaritási gyűlés
 63. balogh andrás kiállítása
 64. tatabányai bányásztáncosok
 65. elutazott az izlandi nagykövet
 66. hazaérkezett a gépipari küldöttség
 67. ifjusági parlament
 68. kádár jános fogadta kirillint
 69. hírjegyzék
- /mti/

--

bb. 70. időjárásjelentés

gk/rj la

a meteorológiai intézet jelenti

1974. szeptember 5-én, csütörtökön este:

az évszaknak megfelelő hőmérséklet

várható időjárás péntek estig:

időnként kissé megnövekvő felhőzet, legfőljebb északnyugaton néhány helyen esővel. mérsékelt, időnként élénk délnyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 21-26 fok között. /mti/

19.15 rj

Tólsur

--

- 60 -

bb. 71. dr. raúl roa a dunakanyar nevezetességeivel ismerkedett

vid/fm/rj la

1974. szeptember 5.

dr. raúl roa kubai külügyminiszter és felesége csütörtökön puja frigyos külügyminiszter és felesége társaságában - a dunakanyart kereste fel. kíséretükben volt dr. meruk vilmos, a magyar népköztársaság havannai nagykövete és floreal chomon, a kubai köztársaság budapesti nagykövete. a vendégek elsőként szentendrével ismerkedtek meg, ahol többek között megtekintették kovács margit kerámikusművész gyűjteményét. visegrádon a mátyás-palotai ásatásokat és a ~~salamon~~ keresték fel. ezután esztergomba folytatták utjukat, ahol brunszko Antal, a városi tanács elnöke és rácz béla, a városi pártbizottság első titkára fogadta a vendégeket, majd elkísérték őket városnéző körutjukra. ennek során a bazilikát és a kincstárát, valamint a keresztény muzeumot tekintették meg. a vendégek a kora esti órákban hajóval tértek vissza a fővárosba. /mti/

21⁰⁰

--

tornyát

-60/a-

bb. 72. bolgár film ünnepi bemutatója

1974. szeptember 5.

t ro/gk/il ls

a bulgária felszabadulásának 30. évfordulója tiszteletére rendezett filmapok keretében csütörtökön a puskin moziban levetítették az „Iván Kondarev”, című filmet. a bolgár nép hősi harcának emlékét állító alkotás ünnepi bemutatója előtt dr. nemeskürty István, a budapest filmstudio igazgatója méltatta a baráti szocialista ország filmművészetét. a bemutatón megjelent roska István külügyminiszterhelyettes, dr. garamvölgyi Károly oktatási miniszterhelyettes, valamint politikai, társadalmi és kulturális életünk ismert személyiségei. részt vett az ünnepségen Sztóio Sztanoev, a bolgár népköztársaság budapesti nagykövete és az a bolgár művészdelegáció, amely a bolgár filmapok-
ra érkezett hazánkba. ott volt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja./mti/

--

bb. 73. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18 órától zárásig

il la

- 70. időjárásjelentés
- 71. Raul Roa a Dunakanyarban
- 72. bolgár filmbemutató
- 73. hírjegyzék

--

/mti/

21¹⁰

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: Burján Sándor
ügyeletes szerkesztő: Halasi György
szerkesztő: Lakatos Erzsébet

- 61 -